

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

SCLOVENECC

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Trgovinska pogajanja z Nemčijo

Naša javnost je bila ugodno presenečena, ko je doznala vest, da se bodo pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe z Nemčijo vršila te dni v Belgradu, kamor je že dospela nemška delegacija. Doslej so se večinoma vršila naša trgovinska pogajanja v prestolnicah tujih držav, kar je dalo večkrat povod za kritike.

Razumljivo je, da je treba tem pogajanjem pripisovati veliko važnost. Vloga Nemčije v naši zunanji trgovini je ena izmed prvih. Še leta 1932 je bila Nemčija naš največji uvoznik, ki je moral šele lani svoje mesto prepustiti Avstriji in Italiji. Na drugi strani pa moramo ugotoviti dejstvo, da se je lani naš izvoz v Nemčijo zelo povečal, tako, da je postala lani naša trgovina z Nemčijo aktivna za 91 milijonov Din. Motil pa bi se, kdor bi temu pripisoval stalnost. Da je Nemčija lani tako povečala svoje nakupe pri nas, je bil vzrok dejstvo, da je na ta način hotela priti do plačil za svoje proizvode. Tako smo naš uvoz iz Nemčije plačali z našimi izvoznimi proizvodi. Ker drugače Nemčija ni mogla priti do izplačila, se je poslužila te poti.

Prva naša trgovinska pogodba z Nemčijo datira s 6. oktobrom 1927. Stopila pa je v veljavo 20. decembra 1927. Leta 1928 smo dobili k pogodbi še naknadni sporazum, 6. marca lani pa je nastopilo med našo državo in Nemčijo brezpogodbno stanje, ki je trajalo do 1. avgusta. Dne 14. sept. pa je bil sklenjen še naknadni sporazum o izvozu naših sliv. Lansko brezpogodbno stanje je bilo posledica nemške avtaristične politike in ščitenja kmetijstva. Morda ni nobena druga država v Evropi storila toliko za dvig domače kmetijske proizvodnje kot ravno Nemčija, ki je zasledovala pri tem tudi politične cilje. Toda ta nemška avtaristična politika je postala le preveč brezobzirna in posledice niso izostale. Druge države so se začele zapirati za uvoz nemških industrijskih izdelkov, kar je imelo za posledico manjši dotok deviz. Te pa zopet potrebuje Nemčija za plačilo svojih obveznosti do drugih držav in tako je prišla nemška trgovinska politika v veliko dilemo: na eni strani hoče zapirati pot agrarnemu uvozu k sebi, na drugi strani pa forsira svoj industrijski izvoz.

Zaradi tega skuša sedaj najti za svojo trgovinsko politiko Nemčija nova pota. Ker so njeni interesi na izvozu industrijskih proizvodov večji, kar je razumljivo, saj je Nemčija ena prvih industrijskih držav na svetu, mora iskati predvsem pota za večjo prodajo teh svojih proizvodov. In kam naj se obrne smer nemškega izvoza, če ne v agrarne evropske države na vzhodu in jugovzhodu. Pomena teh držav Nemčija za svoj izvoz ne podcenjuje, temveč se z vsemi silami trudi povečati čimbolj svoj industrijski izvoz v te države. V industrijskem uvozu podonavskih držav zavzema Nemčija prvo mesto in ga hoče obdržati tudi nadalje. Toda položaj v teh državah je tak, da se dajo industrijski proizvodi prodati samo v zameno za kmetijske proizvode teh držav. Tako ne preostaja Nemčiji ničesar drugega, kot da dovoljuje tem državam vsaj skromen izvoz njih kmetijskih proizvodov v Nemčijo. Seveda pa pride pri tem v navskrižje s svojo kmetijsko produkcijo, kar ustvarja kompromise.

Položaj je za nas precej jasn: naša država bi bila dober kupec za nemške proizvode, če bi v zameno kupovala naše pridelke in sirovine. Naš uvoz moremo plačati le z našimi pridelki in zato bo morala Nemčija nujno na tej podlagi voditi pogajanja z nami. Je cela vrsta predmetov, pri katerih smo zainteresirani, naj navedemo le baker, koruzo, sadje, živino, jajca, hmelj itd. Vse to so najvažnejši predmeti našega izvoza in zanje ne moremo najti druge kupec kot v industrijskih državah. Lanski trgovinski sporazum nam ni prinesel olajšav za naš izvoz in je aktivnost naše trgovine z Nemčijo pripisovati le že omenjenemu dejstvu, da smo morali svoje dolge za uvoz blaga plačati pač z našimi pridelki. Če je Nemčiji na tem, da si utrdi svojo pozicijo v našem uvozu, potem mora dovoliti večje ugodnosti našem uvozu. Res je, da Jugoslavija v nemški zunanji trgovini ne igra one vloge, kot jo ima n. pr. Nemčija v naši zunanji trgovini, toda upoštevati je treba dejstvo, da bomo baš mi lahko največji kupci nemških industrijskih izdelkov, če bomo mogli prodati svoje kmetijske proizvode. Da so eksportne možnosti na Balkan velike, ve itak dobro nemška industrija.

Pričujoča trgovinska pogajanja pa imajo tudi velik politični pomen. Saj se opaža v vseh podonavskih državah iskanje nove gospodarske orientacije, ki je dana v veliki meri baš s smerjo zunanje trgovine. Na eni strani se ustvarja tesnejša zveza držav Male zveze. Možnosti izvoza naših agrarnih pridelkov v Češkoslovaško so sicer velike, vendar je samo Češkoslovaška kot kupec naših pridelkov premalo. Zato moramo iskati kupec tudi še drugod. V poštev pride za nas Avstrija, pri kateri pa se moramo boriti z veliko konkurenco, ki ima zaradi političnih priateljstev veliko več upanja na boljšo prodajo svojega blaga. Preostaja nam še Italija. Naš življenjski interes je, vzdrževati dobre trgovske odnose s to državo, toda baš te odnose preprečujejo politični momenti. Kot velik odjemalec kmetijskih proizvodov pride v poštev tudi še Nemčija, ki bo pri ureditvi gospodarskih odnosov podonavskih držav imela baš radi te svoje odjemalske pozicije važno besedo.

Naša država je na ugodni rešitvi trgovinskih problemov tako Nemčije kot Jugoslavije zainteresirana predvsem gospodarsko. Politični momenti, ki so v nemali meri merodajni za trgovinske odnose s drugimi državami, tu ne pridejo v poštev in zato je pričakovati, da bo Nemčija uvidela, da se problema kmetijskih držav ne da rešiti drugače kot s povečanjem izvoza kmetijskih pridelkov iz teh držav. Le na ta način se bo kupna moč kmetijskega prebivalstva v teh državah, ki je danes padla na minimum in omogoča najnižji življenjski standard narodom v teh državah, dvignila tako, da bo omogočala večje nakupe industrijskih proizvodov in s tem dala drugemu zaslužku, svoje blagostanje pa povzdignila.

Sporazum treh držav gotov

Rezultati rimskega sestanka so precej skromni

Velike težkoče, na katere zadeva Mussolinijev načrt

Pariz, 16. marca. b. Ustanovitev italijansko-madžarsko-avstrijskega političnega in gospodarskega sistema, ki je predmet razpravam rimskega sestanka, je naležala na velike težkoče. Izpolnitev obstoječih trgovinskih pogodb in gospodarskih konvencij, ki so bile zaključene med Italijo, Avstrijo in Madžarsko, ne more dati onih rezultatov, ki so se hoteli doseči, ker bi preferenčni sistem, omejen le na te tri države, brezpogojno povzročil težke zapletitve v trgovinskih odnosih z drugimi državami. Ker je nemogoče, da se preferenčni sistem organizira tako, da ne pride v nasprotje s političnim sistemom, ki je ustvarjen na temelju klavzul o največjih ugodnostih, ni izključeno, da se bodo Mussolini, Gömbös in Dollfuss skušali omejiti na to, da se izdela shema sporazuma, ki bo služil kot temelj za pogajanja z drugimi podonavskimi državami. To bi bilo približno isto, o čemer se je razpravljalo že na konferenci v Stresu. Po izjavah madžarskih in avstrijskih strokovnjakov kaže, da se je njihovo delo v zadnjih 24 urah, namesto da bi se razširilo, omejilo na proučevanje usmeritve madžarskega in avstrijskega izvoznega blaga v tržaško luko. Šef avstrijske delegacije Schüller je v svoji izjavi, ki jo je podal časnikařem, orisal vse prednosti, ki jih bosta imeli Avstrija in Madžarska, če se bosta posluževali tržaške luke. Schüller je izjavil, da se bo pri pogajanjih računalo s potrebami Avstrije ter je zagovarjal ustanovitev svobodnih luških con za Avstrijo in Madžarsko v Trstu in na Reki, s katerimi želi Italija vsaj do gotove meje vrniti poživitev, ki sta jo imeli obe luki ob času, ko je obstojel še blok gospodarskega organizma bivše avstro-ogrške monarhije.

Kaj se je doseglo

Rim, 16. marca. b. Danes se vodijo v Rimu najvažnejša pogajanja, na katerih se razpravlja o sledečem: 1. Neodvisnost Avstrije in sodelovanje v cilju, da se doseže evropski mir na temelju gospodarskega sporazuma v Podonavju. Popolnoma jasno je, da bo vsaka država, ki bo podpisala rimski sporazum, morala izjaviti, da prizna avstrijsko neodvisnost. 2. Italija prevzame od Avstrije in od Madžarske izvozne proizvode v večjem obsegu kot doslej, da na ta način olajša njuno gospodarsko okrepitev. Italija bo okrepila tudi uvoz svojih industrijskih proizvodov v Avstrijo in Madžarsko in bo stopila na mesto Nemčije, ki se je s svojimi ukrepi proti Avstriji sama onemogočila. Posebno se bo Italija trudila, da okrepi izvoz avstrijskega lesa v Italijo in Madžarsko, medtem ko bo Madžarska lahko izvažala v Italijo svoje žito, govejo živino, konje in svinje. V ta namen se bodo določile posebne tarife na železnicah. 3. Na današnji konferenci se bo posvečala posebna pozornost pogojem za vstop tretjih držav k temu sporazumu na temelju dvostranskih in preferenčnih pogodb. V Rimu prevladuje prepričanje, da se bo najprej doseglo zblizanje s Češkoslovaško, kjer se je razpoloženje v javnosti v zadnjem času posebno spreminilo.

Sporazum in velik banket

Rim, 16. marca. b. Sporazum med tremi državami se bo najbrže podpisal v soboto popoldne. Gömbös in Dollfuss ostaneta v Italiji najbrže še dva do tri dni, ker ju je italijanska vlada povabila, da obiščeta Neapelj in Capri. Danes popoldne ob 10 se je pričela nova konferenca treh predsednikov vladi, ki je trajala dve uri. Na večerjajši kon-

ferenci se je pretresal ves pripravljeni material, ki je že dobil končno obliko in se morajo sklepi samo že redigirati. Nocoj priredi na čast gostov guverner Rima velik sprejem v Kapitolu. Na banket je povabljenih 1500 oseb.

Dollfuss obišče Trst?

Dunaj, 16. marca. b. Iz Rima prihajajo vesti, da je dr. Dollfuss z uspehom pogajanj v Rimu zelo zadovoljen. V dunajskih krogih se je razširila vest, da bo prišlo v Rimu do sklenitve trojnega sporazuma, ki ga bodo podpisali vsi trije državniki, ki so se udeležili konference. Sporazum bo sestavljen iz treh delov: iz političnega dela in drugih dveh delov, ki sta oba gospodarskega značaja. Če se bo dr. Dollfuss vrnil domov z vlakom, se bo peljal skozi Trst, da pregleda obremen tržaško luko, ki jo je Italija določila za avstrijsko svobodno cono. Dr. Dollfussa bo v tem slučaju spremljal državni podtajnik za zunanje zadeve Suvich.

Suvich pojde v London

Paris, 18. marca. (a). Posebni dopisnik lista »Echo de Paris« poroča, da je predsednik italijanske vlade Mussolini sporočil angleški vladi, da bo italijanski podtajnik za zunanje zadeve Suvich 22. t. m. prišel v London, da osebno obvesti britansko vlado o rezultatih rimskih razgovorov med Mussolinijem, Gömbösom in Dollfussom.

Sporazum perlekten

London, 16. marca. AA. Nocoj je Reuterjeva agencija izdala poročilo iz Rima, po katerem so tamonjaša pogajanja v podonavskem vprašanju uspešna. Sporazum o podonavskem gospodarskem vprašanju med Italijo, Madžarsko in Avstrijo bo podpisan jutri.

Desovjetizacija ruske uprave

Vsi sovjeti se razpustijo — Vsa politična in gospodarska uprava se postavi pod odgovornost in inicijativo osebe pod nadzorstvom centralne eksekutive

Moskva, 16. marca. TG. — V ustavnem življenju sovjetske Rusije se pripravljala senzacionalna in dalekosežna reforma. Komunistična stranka je ukinila danes sovjet v vseh strokah državnega življenja razen v sestavi vrhovnega sovjeta komunistične eksekutive. Načelo sovjetskega načina vladanja se sedaj nadomešča z načelom osebne odgovornosti, ki naj da vsakemu tudi možnost osebne uveljavljanja v državni upravi.

Jasno je, da se s tem popolnoma spreminja vsa zgradba dosedanje sovjetske Rusije in da se dosedaj vladajoči politični sistem postavlja naravnost na glavo, ker je ta sistem dozdaj temeljil predvsem na kolektivnem principu vsega gospodarskega in upravnega življenja.

Komunistična stranka izjavlja danes v posebnem komuniqueju, da je to storila s tem namenom, da zagotovi koristno in stvarno vodstvo v vseh vejah gospodarskega in upravnega dela »sovjetske« republike. S tem hoče komunistična eksekutiva ustvariti samo ožji stik med vsemi voditelji gospodarskega in upravnega življenja v vsej Rusiji in izključiti ves vpliv pretiranega birokratizma.

Svet sovjetskih komisarjev je sedaj sklenil, da vse sovjetke ukine v štirinajstih dneh in bo v vseh komisarijatih nastavljal samo po dva asistenta. Svet pripravlja čisto nov osebni vladni sistem, ki mora biti izveden v enem mesecu. Vsa ta preureditev sovjetskega upravnega življenja predvideva silno široko in dalekosežno poseganje v avtonomijo krajevnih upravnih edinic in uvaja popolnoma nove temelje za vodstvo ruske industrije in poljedelstva. Če so se ta podjetja dozdaj vodila čisto brezosebno, samo v interesu celokupnosti, je tudi odgovornost posameznika popolnoma utonila v uspehu materije in njenih naravnih pogojih. S tem sklepom se pa sedaj dvigne osebna odgovornost brezimnega sovjetskega uradnika v ospredje, ker mora odzdaj naprej poleg uspešnega oblikovanja materije še sam odgovarjati za vso tisto vrednost svojega osebnega ustvarjanja, ki ga je vložil v delo.

Ne ve se še, zakaj je sovjetska vlada nenadoma izvedla to radikalno reformo vsega svojega gospodarskega in upravnega aparata.

Dunajska vremenska napoved: Prehodno razmeroma jasno in solnčno.

rata. Za zdaj se ve samo to, da bo s to reformo osrednja vlada v Moskvi lahko izvedla obsežno redukcijo svojega uradništva za 15 odstotkov. Vladni organ »Izvestija« piše danes, da ima ta nova naredba sovjetske vlade izredno politično in gospodarsko važnost, ker uvaja v rusko državo življenje načela, ki naj drastično poenostavijo vso zgradbo ruske vlade. Ta naredba uvaja eno spremembo, ki so bile nujne, da razrešijo orjaški problem uspeha druge petletke. Tako se druga petletka izvaja pod to parolo: »Osebna odgovornost naj bo odločilni činitelj v pravilni organizaciji vsega ruskega gospodarstva!«

Razorožitev sveta padla v vodo

Anglija se oborožuje do zob

London, 16. marca. c. Angleška vlada je prišla zdaj že do prepričanja, da je razorožitvena konferenca pokopana. Zato so sedaj začeli v vseh vojaških ministrstvih, to je v letalskem, pomorskem in vojnem, izdelovati podrobne načrte o reorganizaciji angleške obrambne sile. Najbolj pa se bo izpopolnilo letalsko in pomorsko brodogradništvo.

Nevarno štrajkovsko gibanje v Španiji

Madrid, 16. marca. k. Položaj v Španiji je še zmerom zelo nejasen. Splošna stavka, ki so jo proglasili socialisti, sicer ni uspela, toda levičarski sindikati so sedaj uvedli neko posebno vrsto stavkovne guerille. Danes je časopisje v Madridu sicer izšlo, toda stavci zopet grozijo, da bodo prekinili delo in stopili kmalu zopet v stavko. Delavci sabotirajo povsod, kjer se le da, največ pa v železniskem in tramvajskem prometu. Vlaki vozijo s silno velikimi zamudami. Najtežji slučaj sabotaže so se pripetili v Segoviji in Saragossi. Socialisti so zavzeli isto taktiko sabotaže v Kataloniji. Nocoj je nenadoma izbruhnila stavka v madrijski električni centrali. Vlada je odposlala tehnične čete, da prevzamejo vodstvo in delo v električni centrali, da mesto ne bi ostalo brez luči.

Pred priznanjem sovjetske Rusije

Praga, 16. marca. b. Zunanji minister je dostavil sovjetskemu zastopniku dr. Aleksandrovskega ponudbo, da se prične pogajanja za sklenitev diplomatske konzularne pogodbe, kakor tudi trgovinske pogodbe z največjimi ugodnostmi. V ostalem je že vse pripravljeno, da se prizna sovjetska Rusija de jure tudi od Male zveze. Pogodba se bo najbrže podpisala že v teku prihodnjega tedna, če bo dotle na to pristala Romunija, ki ima še nekatere pomisleke, ki so pa lažje prirode.

Heimwehr želi diktature

Dunaj, 16. marca. b. Skozi tri dni je zasedala vodstvo Heimwehra in proučevalo notranji politični položaj. Sklenilo se je, da se izvrši reorganizacija obrambnih formacij in se v sklopu pravi, da je na temelju zadnjih dogodkov in izkušenj potrebno enotno vodstvo nad vsemi formacijami. Iz sklepa se ne vidi, katere formacije misli tukaj vodstvo Heimwehra, ali samo stranke, ali pa tudi vojaške, policijske in orožniške. Na merodajnih mestih se izjavlja, da bo končni sklep o tem sprejet, ko se vrne zvezni kancler dr. Dollfuss. Vsekakor se tukaj ne more misliti na vojno.

Alera Kadić

Sarajevo, 16. marca. m. Zagoyornik aretirane Husejina Kadića je kakor znano vložil priziv proti odloku okrožnega sodišča, da se Kadić aretira in odvede v preiskovalni zapor. Sklep okrožnega sodišča je danes potrdilo tudi apelacijsko sodišče in zavrnilo pritožbo Kadićevega zagovornika.

Nemška delegacija za pogajanja za novo trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo na belgrajskem kolodvoru. V sredi Dr. Sarow in nemški poslanik von Heeren.

Škandal, ki mu ni videti konca

Morilci Princea že izsledeni? — Francijo čaka najljutejša notranja politična borba

Pariz, 16. marca.

Na sledu morilcem?

Danes imamo novo senzacijo. Dočim se je do sedaj splošno trdilo, da morilec sodnika Princeja nikakor ne bo moglo dobiti, ker so vplivni politični krogi zastavili vse sile, da bi se ta stvar ne razjasnila, pa se je zdaj očividno izvršil preobrat tudi v tej zadevi. Pravi, da je Doumergue energično pritisnil, da se popolnoma pojasni tudi ta zločin, kojega odkritja se gotovo politični krogi tako zelo boje. V akcijo je zopet stopil policijski inspektor Bony, ki je bil, kakor znano, našel prvi paket čekovnih talonov Staviskijevih nakazil. Inspektor Bony je prepričan, da so izvršile umor štiri osebe, in sicer sta se dve peljali v istem vlakcu, v katerem se je sodnik Prince peljal usodnega dne iz Pariza v Dijon, drugi dve sta ga pa čakali v Dijonu. Imena dveh oseb, ki jih dolže umora, krožijo po vsem Parizu. Eden je bil žid Maks Garfunkel, ki je zbežal v inozemstvo, drugi pa je Rus Simon Simonovič, ki je bil tajnik zloglasnega Razputina. Oba sta bila dobra znanca Staviskijevga.

Torej je pričakovati, da se bo tajna km 311, kakor imenujejo umor Princeja, kojega truplo je bilo pri tem kilometru od vlaka povoženo, vendarle razkrila. Treba pa je vedeti, da je že, preden je gosp. Bony prišel a tem odkritjem, trdil znan žurnalista Daudet v »Action Française«, da sta Garfunkel in Simonovič v ta zločin zapletena. Daudet pa v imenovanju številki tega lista tudi odkrito imenuje politika, ki je se nedavno zavzemal visoko mesto v državnem življenju Francije, katerega dolži a polnim imenom, da je on ta umor naročil. Daudet pa to ne trdi samo sedaj, ampak ves čas, odkar afera obstoja. Ali ni zelo značilno — se sprašuje javno mnenje — da dotični politik Daudet še do danes ni tožil?

Igralnica pod visoko protekcijo...

V četrtak se je vršila seja visokih funkcionarjev policije in sodnje, ki se je bavila a tajnostnim umorom v Dijonu, o rezultatu pa se ne more ničesar izvedeti, ker policija varuje sedaj najstrožji molk v tej zadevi. Pač pa se je izvedelo, da je policija zaslišala Simonoviča in da je to zaslišanje bilo jako dramatično. Med zaslišanjem se je izvršila tudi preiskava v stanovanju Simonoviča in so agenti prinesli s seboj nekatere dokumente. Zaslišali so tudi soprogo Simonoviča. Zdi se, da bodo Simonoviča pridržali v zaporu, rezultat zaslišanja pa se ni objavil. Izve se samo ta podrobnost, da se Simonovič bavi kot član igralnice Frolia a pridobivanjem žrtve za to igralnico. Obenem pa se tudi izve, da je Staviskij bil član neke take igralnice in da so to igralnico podpirali vsi bivši režimi. Sploh pravijo, da v vsej francoski poslanski zbornici in senatu in 100 poslancev, ki ne bi bili a Staviskijem skupaj vsaj na kosilu.

Nova avstrijska ustava

O novi avstrijski ustavi se vrše še vedno jako intenzivne razprave, vendar pa je zelo verjetno, da bo slovesno proglašena na Veliko noč. Čeprav še niso vsa predela zaključena, je v velikih obrisih že mogoče videti značaj bodoče ustave. Ustanovljeno se že naslednje institucije:

1. Stanovni svet (Ständerat), ki bo štel 30 članov.
2. Deželna zbornica (Länderkammer).
3. Gospodarska zbornica (Wirtschaftskammer).
4. Kulturna zbornica (Kulturkammer).

Iz teh treh zbornic se bo tvorila zakonodajna zbornica (gesetzgebende Kammer), ki bo imela zadnje besedo tudi v državnem gospodarstvu.

Predstojeca ustava bo prehodna, vendar pa veljavna neko vrsto let. Verjetno je, da se zaenkrat v našete zbornice ne bodo vršile volitve, ampak bodo člani imenovani. Ako se vladi posreči, da zbere v »domovinsko fronto« polovico vseh volilnih upravičencev, bo najbrž to dejstvo tolmäčilo kot ljudski plebiscit za novo ustavo.

Nova državna ustava bo urejevala državo na stanovski podlagi. Zakon predvideva sedem stanovskih skupin:

1. Kmetiško-gozdarsko gospodarstvo, ki je organizirano. Ima svojo zbornico in kmečke zveze.
2. Industrija in rudništvo, kjer bo nekaj težav radi obstoječih svobodnih in zakonitih organizacij.
3. Obrt. Tu še ni določeno, ali bo zakonito interesno zastopstvo imela zbornica in strokovne organizacije ali pa svobodna obrtna zveza. Verjetneje bo po zgledu kmetijstva organizirana tudi obrt.

Velik socialen spor v USA

Washington, 16. marca. (a). Vse kaže, da bo pri velikem sporu med delodajalci in delavci, ki se pripravljajo v avtomobilski industriji — ta spor bo po vsej priliki največji dosedanj pokret te vrste v zgodovini ameriškega gospodarstva — vse breme pri posredovanju med obema strankama prišlo na ramena Rooseveltovega reformnega urada. Ministrstvo za delo ne namerava posredovati v tem sporu, ker obstoji možnost, da bi sodišča te ali one njegove ukrepe mogla razveljaviti. Do intervencije delovnega ministrstva bi moglo priti šele tedaj, če bi kongres sprejel Wagnerjev zakonski predlog o razširitvi pristojnosti delovnega ministrstva. Kakor znano, se Ford upira reformnim predlogom Roosevelta.

Proces proti atentatorjem na cerkev Sv. Petra

Rim, 16. marca. (a). Stefan poroča: Danes popoldne se je začela pred sodiščem za zaščito države razprava proti obtožencem zaradi atentata 2. junija lanskega leta pred cerkvijo sv. Petra, kjer je kakor znano bomba ranila štiri osebe. Obtožnica ugotavlja, da so obtoženci izjavili, da so ravnali po nalogu nasprotnikov sedanjega reda v Italiji, ki žive v inozemstvu, in da je ta atentat imel biti prvi v vrsti terorističnih dejanj, med katerimi bi bil tudi atentat na predsednika vlade.

Politično ozračje vedno bolj napeto - Intrige na vrhuncu

Politična atmosfera v Franciji je vsak dan bolj napeta. Poslanska zbornica je sklenila, da bo letošnje velikonosne počitnice izredno podaljšala, tako da bo kabinet Doumergue vladal brez parlamenta kakšna dva meseca. Zaradi tega se ne sme misliti, da bodo ponehale politične intrige zlasti od strani levice, ki hoče podvojiti svoje napore, da bi se škandal Staviskijevga potlačil in da bi se a pomočjo socialistov začela ofenziva proti tako zvani reakciji. Levici je nekoliko v prid, ker so našli med njimi, ki so prešli od Staviskijevga denar, tudi Jardioua in Flandina, a poslancu Mandlu pa se je izvedelo, da je enkrat kosil skupaj a Staviskijem. Toda s tem levici veliko ne bo pomagano, ker je tajnik Staviskijevga Romagnino doprinesel dokaz, da je velik del nakazil Staviskijevga v resnici šel v blagajno radikalno-socialistične stranke. Kar se pa poslancu Mandlu tiče, ki je ljut borec proti korupciji, se je opravičil, da je kosil z bankirjem zato, da prepreči neko njegovo špekulacijsko namerano — o deležju pa bom prijatelji Staviskijevga še bolj preganjali — je izjavil poslanec Mandl, ki je član preiskovalne komisije, »ker je Romagnino orodje levice, ki skuša svoje nasprotnike potegniti v blato...« Razume se, da ta odkritja publico še bolj potrjujejo v prepričanju, da komisija skuša celo zadevo spraviti na drug tir, zato da bi se prikrla poglobljena resnica.

Vsi se pripravljajo...

Znano je, da se komunisti na tišem oborožujejo. Zelo agresivni so postali tudi socialni demokrati, posebno ko se je izvedelo, da so kompromitirani tudi trije desničarski politiki. Socialisti so razbili shod znanemu desničarskemu poslancu Ybarnegarayu, ki je hotel govoriti v Marsellu. Nobena tajnost tudi ni, da so do zob oboroženi »Ognjeni križi«. Tako zvana »Patriotična mladina« je nalepila po mestu in deželi lepake, v katerih zahteva fašistizacijo Francije, uvedbo korporacijskega sistema in iztrebitev internacionalnega marksizma. Tudi »Ognjeni križi« izdajajo manifest za manifestom. Vsebinsa vseh teh komunističnih, fašističnih in patriotičnih letakov je taka, da je eploh ni mogoče reproducirati. Dasi se vse stranke in organizacije ljuto med seboj napadajo in zmerjajo, pa so edine v enem: da je zadnja leta bila najvznejša politična oseba Francije — Aleksander Staviskij...

Pariz, 16. marca. AA. Snoči ob 11.45 je v Parizu izvršil samoumorni bankir Alterman; vrget se je pod kolesa lokomotive podzemeljske železnice. V pariških bančnih in finančnih krogih so pokojnega Altermana dobro poznali in cenili, zato je njegov samoumorni zbudil veliko senzacijo. Vse kaže, da si je bankir vzel življenje zato, ker so mu v zadnjem času posli slabo šli in je njegovemu zavodu grozil neizogiben polom.

4. Trgovina in promet. Je že delno izvedena organizacija.
5. Denarstvo in kredit. Vlada tu ne bo nalezela na nobene težkoče.
6. Svobodni poklici.
7. Javna upravna služba. V tej skupini bodo organizirani vsi javni nameščenci, porazdeljeni v mnogo skupin.

Medtem je vlada izvedla spremembo vodilnega osovja v delnihih vladah, kar je zahteval Heimwehr, vendar se te spremembe niso izvršile docela po željah heimwehrovcev, kakor je napačno pisalo časopisje, ampak se je v prvi vrsti gledalo, da se podčrta stanovska misel. Centralna vlada tudi pazi, da s čimerkoli ne okrne avtonomijo dežel in federativni princip, na katerem bazira že sedanja ustava.

O krščanskih socialcih je izjavil šef stranke »Krščanska socialna stranka ne bo več nosilec državne oblasti.« Za socialisti se via facta razpušča tudi krščanska socialna stranka in prehaja v »domovinsko fronto«, ki bo postala nosilec in opora nove stanovske ustave in novega političnega reda v državi. Mnogi znaki govore za to, da je tudi Heimwehr dovršil svojo nalogo kot politično gibanje. Ni veliko verjetnosti, da bi se med »Domovinsko fronto« in Heimwehrom razvila borba za izključno totalnost ene skupine, ker tudi Heimwehr prehaja polagoma v skupno domovinsko fronto.

Opazuje se, da je pritisk Nemčije zadnji čas zelo popustil in se zdi, da so v Nemčiji opustili upanje, da bi se s pomočjo avstrijskih narodnih socialistov v Avstriji priklopili do oblasti.

Tudi USA ima svoj škandal

Washington, 16. marca. AA. Demokratski prvak Robinson je, govorec o Rooseveltovem sklepu o razveljavitvi pogodb o letalski poštni službi, zagovarjal ta ukrep in dejal, da so se mnoge zlorabe v zvezi s temi pogodbami vršile z vednostjo in pristankom bivšega poštne ministra Walterja Browna.

Kakšen je zrak v vsemirju?

Lenjingrad, 16. marca tg. Danes objavljajo znanstvene uspehe zadnjega poleta avtomatičnega balona v vsemirju. Po teh poročilih je sestavljeno ozračje v višini 18000 metrov iz 25 odstotne ogljikove kisline, ostalo tvorijo dušik in razni drugi plini. To je zanimivo zaradi tega, ker so doslej mislili, da je zrak v vsemirju po svoji sestavi popolnoma različen od zraka, v katerem mi živimo. Temperatura v višini 17.000 m znaša okrog 57 stopinj pod ničlo (Celzija) in najmanjši zračni pritisk 51 milimetra.

Aconcagua premagan

Varšava, 16. marca. AA. Poljska brzajavna agencija poroča iz Buenos Airesa, da se je poljski znanstveni odpravi posrečilo popeti se na najvišji vrh v Južni Ameriki. Aconcagua (7015 metrov). Ekspedicija je dosegla ta uspeh z zelo ugodnih zračnih okoliščinah.

SDSJ se ne dovoli

Belgrad, 16. marca. AA. Notranji minister je na podlagi čl. 1 zakona o izpodbijanju in dopolnitvah zakona o zbiranju, shodih in društvih z dne 18. septembra 1931 in v soglasju z ministrskim svetom a svojim sklepom št. 1.931 z dne 14. marca 1934 odbil pristanek na ustanovitev politične stranke pod imenom »Socialno demokratska stranka Jugoslavije«, ker niso bili izpolnjeni bistveni pogoji, ki jih predpisuje zakon o zbiranju, shodih in društvih.

Grški parlament soglasno sprejel Tudi Venizelos je glasoval zani balkanski pakt

Atene, 16. marca. Snoči se je vršila v Atenah seja parlamenta, na kateri so razpravljali o balkanskem paktu. Za to sejo je vladalo veliko zanimanje. Seja je bila poprej že odgodena in se je vršila šele snoči, ker predsednik vlade Tsaldaris ni mogel poprej predsedovati.

Prvi je povzel besedo zunanji minister Maximos. V svojem ekspezeju je podal stališče vlade v vprašanju balkanskega pakta. Dalje je govoril o obisku Nj. Vel. kralja Aleksandra na Kru in izjavil: Obisk Nj. Vel. kralja na Kru je dal priliko ugotoviti, da vlada popoln sporazum med našo državo in kraljevino Jugoslavijo. Moj tovariš vojni minister Kondilis in jaz sva imela priliko, izraziti Nj. Vel. kralju Aleksandru čustva prisrčne in iskrene ljubezni grškega naroda do sosednje države, kakor tudi čustva prijateljstva med obema državama, čustva, ki so jih zbudili dogodki sami v onih svečanih trenutkih, čustva bratstva med dve-

ZAKAJ je

Je povsod priljubljena?

Zato, ker so se gospodinje prepričale, da je res

okusna!

Kupujte jo!

Seja senata

Belgrad, 16. marca m. Na današnji seji senata se je po sprejetju zapisnika zadnje seje prečitala zahvala tukajšnjega belgijskega poslanika za spominski govor, s katerim se je predsednik senata oddolžil spominu belgijskega kralja Alberta I. Nato se je prešlo na dnevni red, na pretes poročil verifikacijskega odbora. Prvo poročilo tega odbora se nanaša na senatorja dr. Mišića, ki je ostal na svojem mestu, predsednika dubrovniki občine še kot senator. Verifikacijski odbor je zavzel stališče, da senator Mišić ostane še lahko naprej dubrovniki župan, ker je bil postavljen za senatorja s kraljevim ukazom. Senator Vidaković pa je moral podati ostavko na svoj položaj smederevskega župana, ker je bil za senatorja izvoljen. Poročilo verifikacijskega odbora je bilo sprejeto z glasovi večine. Proti so glasovali samo trije senatorji. Prihodnja seja bo v ponedeljek popoldne ob 5. Na dnevnem redu bodo konvencije, ki jih je pred kratkim sprejela narodna skupščina in o katerih je že razmotiral posebni odbor senata.

Finančni odbor senata je snoči sprejel v načelu proračun za 1934-35.

Odlikovanja

Belgrad, 16. marca. m. Z redom sv. Save 4. stopnje je odlikovan Joško Pfeifer, predsednik občine v Krškem in bivši banovinski svetovalec. Z redom Jugoslovanske krone 4. stopnje je odlikovan inž. Vinko Strgar, ki je obenem upokojen. Upokojeni so v 8. pol. skup. sledeči vlakovodje: Karlo Kolarič, Frane Slap, Viktor Beguš, Blaž Korosec, Frane Terk in Karl Kunšek, vsi na področju ljubljanskega železniškega ravateljstva.

Belgrajske vesti

Belgrad, 16. marca. m. Tu se je ustanovila jugoslovansko-čehoslovanska gospodarska zbornica. Za častnega predsednika zbornice je bil soglasno izvoljen tukajšnji čehoslovanski poslanik dr. Wellner, za predsednika pa Voja Petković, podpredsednik belgrajske trgovinske zbornice. V odbor sta med drugimi izvoljena Ivan Mohorič iz Ljubljane in Srečko Kranj iz Maribora.

Belgrad, 16. marca. m. Snoči je prispela semkaj večja skupina bolgarskih zdravnikov-dermatologov. Na železniški postaji so jih sprejeli zastopniki ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Navzroč je bil tudi bolgarski poslanik na našem dvoru Kjoševanov. Gostje so si danes ogledali razne zdravstvene ustanove v prestolici. V Belgradu ostanejo še nekaj dni.

Novi Sad, 16. marca. m. Tukajšnja policija je izsledila falzifikatorje 20 dinarskih kovancev. Aretirala je nekega Andreja Kovaičiča ter celo vrsto njegovih pajdašev.

Belgrad, 16. marca. m. V nočejšnji »Pravdi« je objavil Tone Potokar daljši članek pod naslovom »Levstik in srbska narodna pesma«.

Rusko-japonske preklarije

Tokio, 16. marca. b. Sovjetski poslanik je zahteval, da se takoj izpustijo na svobodo ruski letalci, ki so se zaradi viharja morali eposuti v mandžurski pokrajini Mišan, kakor tudi, da se vrnejo Rusiji zaplenjena letala. Mandžurska vlada je zahtevo sovjetskega poslanika odklonila, češ, da še ni končala preiskave. Medtem pa je mandžurski zunanji minister dostavil sovjetskemu generalnemu konzulu v Mandžuriji ostro protestno noto zaradi preletavanja mandžurskega področja po ruskih letalcih.

Drobne politične

Berlin, 16. marca. b. Te dni bo izšla naredba, ki bo omejila obisk visokih tol, zlasti na univerzah v Monakovem in v Berlinu.

Basel, 16. marca. Računski zaključek švicarskih zveznih financ za l. 1933 izkazuje deficit 272,5 milj. frankov.

Gradec, 16. marca. Za jutri je sklicana izredna seja grške občinske uprave, na kateri bo župan Schmit naznanil, da je grški občinski svet razpuščen.

Dublin, 16. marca. m. Zakon, s katerim se preprečuje nošenje strankarskih krovjev, je postal danes veljaven. Po tem zakonu se ne smejo nič več pojaviti člani fašistične organizacije irskih plavilh sraje na ulici.

Berlin, 16. marca. AA. Iz Freiburga poročajo, da so na zahtevo tamkajšnje hitlerjevske mladine vsi tamkajšnji knjigarnarji sklenili, da ne bodo več prodajali knjige monakovskega kardinala-nadškofa dr. Faulhaberja »O krščanstvu, germanstvu in židovstvu«. Vse neprodane izvedbe bodo zato vrnili izdajatelju. Hitlerjevska mladina motivira svojo zahtevo s tem, da se nazori, ki jih vsebuje knjiga, ne skladajo z načeli nacionalno-socialistične stranke.

Proslava aneksije Reke - Eksplozija na vojni ladji »Fiume«

Reka, 16. marca. c. Danes se je na Reki vršila proslava 10. obletnice, odkar je Italija anektirala Reko zase. Zaradi močnega deževja pa so morale odpadati vse bučno napovedane manifestacije. Občina je samo razdelila med reško prebivalstvo 20.000 centov moke. Snoči se je na križarki »Fiume« zgodila velika nesreča. Križarka »Fiume« je prišla na Reko, da prisostvuje proslavi 10-letnice osvobodjenja. Ko so na križarki oddajali častne strele, se je vsled slabega manevriranja zgodila majhna eksplozija, pri kateri je bil en mornar ubit, eden pa težko ranjen.

Ameriški veleslepar pobegnil

Atene, 16. marca. tg. Znani ameriški milijonar in slepar Insull, ki je bil zaprt v Grčiji in bi moral biti predan ameriškim oblastem, je danes ušel iz zapora in se nahaja na parniku »Cretane«, ki plove proti Suezu v Perzijski zaliv. V Perziji namreč upa, da bo smel živeti in da ne bo izpostavljen nevarnosti, da ga vrnejo ameriškim sodiščem. Druga vest pa pravi, da se nahaja Insull na potu v Tirano in Rim (z letalom), kjer se bo poslužil nizozemskega pamnika, da uide rokam postave.

Insull zopet najden

Atene, 16. marca. p. V sredo popoldne je grška policija nenadno pogrešila znanega ameriškega milijonarja Insulla, katerega iščejo ameriške oblasti. Nastalo je veliko ugibanje, kam se je napotil. Policija je dobila informacije, da se je ukrcal na ladjo »Nicolis«, ki je odpotovala iz Pireja v Port Said (Egipt). Ko je policija to izvedela, je takoj obvestila vlado, ki je poslala za ladjo torpednega rušilca. Ta je parnik »Nicolis« prehitel ter ga preiskal in tudi dobil Insulla. Posledice tega dogodka so bile tudi politične. Grški notranji minister je podal demisijo, poveljnik policije pa je bil suspendiran.

Tragedija na visokem severu

Moskva, 16. marca. p. O pogrešanem letalcu Ljapidevskem še ni nobenih vesti in se iskanje nadaljuje. Sovjetska vlada je danes odredila, da odpotuje iz Leningrada v pomoč posadki »Čeljuskinska« ledolomec »Krasin«. Nadalje se je sovjetska vlada obrnila na vlado Usa za pomoč. Ameriška pomoč bi bila v tem, da bi poslala na sever velika letala, ki bi lahko dosegla postojanko, kjer se nahaja posadka »Čeljuskinska«.

V par vrsticah

London, 16. marca. AA. Po naknadnih vesteh iz San Salvadorja so oblasti izdale komunike, ki pravi, da je pri večerajšnji eksploziji dinamita v lukji Libertad našlo smrt 150 oseb. Okoli 100 oseb je nevarno ranjenih, 20 pa laže. O usodi 20 oseb se še nič ne ve. Med žrtvami ni tujcev.

Washington, 16. marca. V kraju Fernando v Mississipi je množica linčala tri zamorce, ki so storili silo neki beli ženski.

Strassbourg, 16. marca. V alzaški vasi Niederschlettenbach se je podrla neka hiša, katero so prav kar prezidavali. Pod ruševinami je ostal mrtev pomozni delavec, oče treh otrok, težko ranjena pa sta bila dva delavca, sina podjetnika, ki je delo izvrševal.

London, 16. marca. AA. Danski ribiški čoln »Meta« je blizu Port-Wicka v severni Škotski zalotila luda burja. Čoln se je potopil in ni bilo moči nikogar rešiti.

Berlin, 16. marca. b. Uprave javnih kopališč v raznih nemških mestih so nasvetovale Judom, da v lastnem interesu ne zahajajo v kopališča.

Berlin, 16. marca. p. Državni statistični urad objavlja nekatere rezultate ljudskega štetja z dne 16. junija preteklega leta. Iz teh rezultatov je razvidno, da se presežek žensk nad moškimi stalno zmanjšuje. Leta 1919. je prišla na 1000 moških 1101 ženska, lani pa samo še 1059. Opažati je, da je v mestih več žensk kot moških. Največji je presežek v Berlinu, v občinah do 500 prebivalcev pa prevladujejo moški. Statistični podatki o rojstvu otrok v zadnjih letih kažejo, da se rodi na 1000 deklic 1055 dečkov.

Varšava, 16. marca. tg. Varšavski univerza je bila zaprta, ker so štirje dijaki napadli židovskega vseučiliškega profesorja Handensmanna in ga precej težko zdelali. V poljskem časopisju se vrsti zelo razvneti debata o tem incidentu in nekateri listi odločno zahtevajo, da poljska vlada vendar enkrat omeji židovski vpliv na vzgojo poljskih akademikov in da naj vendar enkrat prenehajo s neprestanim zapiranjem vseučilišč, ker to ovira dijak v študiranju.

Likvidacijska razprava v konkurzu „Vzajemne pomoči“

Od 27.700.000 Din terjatev je priznanih le 914.970 Din

Ljubljana, 16. marca.

Konkurz »Vzajemne pomoči« je imel včeraj na sodišču velik dan, kajti vršila se je likvidacija od upnikov prijavljenih terjatev. Likvidacijsko razpravo je od 9 dopoldne tja do 12.30 vodil konkurni sodnik g. Anton Avsec v navzočnosti upravitelja konkurzne mase, odvetnika dr. Viljama Krejčija in ravnatelja »Vzajemne pomoči« g. Hočevanja. Razprava, ki je bila deloma proglašena za tajno, je vzbudila med oškodovanci veliko in napeto zanimanje, vršila se je v nekdanji porotni dvorani okroglega sodišča. Prišlo je v dvorano tudi mnogo radovednežev.

Goste skupine upnikov so se pred sodiščem pojavile že okoli osmih. Uprava palače je zaprosila policijsko pomoč. Prišlo je več stražnikov, ki so delali red. Dvorano je napolnilo nad 300 ljudi, mnogo pa jih je ostalo na hodniku. Vlado je pravno vršenje ko v čebelnem panju. Ljudje so postajali nekoliko vznemirjeni in nervozni, kajti priprosti človek, ki še nikdar ni bil zaradi konkurznih zadev pri sodišču, si ni mogel predstavljati, kako se vrši likvidacija. Vsaka teh revnih žrtev brezvestnih spekulativcev je računala, da ji bo sodišče kar takoj plačalo vso terjatev. Zato so mnogi vnapreževali po hodniku: »Ali bo sodnik že danes denar delil?« Odgovor: »To pa ne, očka in mamica!« — »Kdaj pridemo do denarja? Tako silno ga potrebujemo! Kako bi nam sedaj prišli prav trije jurji, ki smo jih plačali! Še kak agent naj pride k meni, naženem ga!« Tako so tožili ubogi ljudje, ki so prišli od daleč, da dosežejo svojo pravico. Čuli pa so se tudi ključni ogorčenja: »Naj vrag vsem vzame, če je meni vzeli!«

Ljudem nikakor ni šlo v glavo, da ne bodo dobili cele prijavljene vsote, ampak samo oni znesek, ki jim ga bo sodišče priznalo in še od tega

samo nekaj procentov. Niso mogli pojmiti, da so izgubili skoro vse in da so bili stroški zaman.

Priznane so le članarine in prispevki

Konkurzni sodnik je točno ob 9 dopoldne začel likvidacijsko razpravo. Kratko je navzoče opozoril na to, da bodo priznane le prijavljene članarine in plačani prispevki za zavarovanje, odklanja pa se likvidacija v plačilo zapadlih posmrtnin in vpisnin, ki so jih ljudje morali plačati takoj ob prijavi zavarovanja. Ta sklep je vzbudil med navzočimi veliko začudenje.

Na hodniku so se začele zbirati skupine, ki so živahno razpravljale, kaj naj store, da bi dosegle svoje zahtevke po posmrtninah. Bila so mnenja deljena. Mnogi so zagovarjali stališče, da je treba poskusiti s civilno tožbo in prisiliti upravo konkursa, da se posmrtnine likvidirajo. Pa so se tudi glasovi: »Stvar je zelo riskantna! Kdo bo plačal stroške pravde? Stroški bodo veliki, pa se bomo za nje pod nosom obrisali!« Trdovratnejši pa so bili za pravdanje. Pokazala bo pač bodočnost, kako se bo odločilo vprašanje posmrtnin. Rok za vložitev tožbe za posmrtnine je določen na 30 dni, računši od dneva, ko bodo prijavitelji od sodišča obveščeni, če niso včeraj bili sami navzočni.

Višina prijavljenih terjatev

Vseh sodišču prijavljenih terjatev je bilo nekaj nad 3500 za celotno vsoto 27.779.349 Din. Terjatve so se nato po konkurznem zakonu uvrstile v posamezne razrede, ki so trije. V prvi razred spadajo terjatve nameščenecv in delavcev podjetja ali zavoda, ki je prišel v konkurz. Terjatve tega razreda se običajno priznajo v polnem obsegu, če je za to zakonita podlaga. V tem razredu je bilo prijavljenih

542.400 Din. Likvidacija je bila odklonjena. — V II. razred so prišle terjatve davčne uprave, OUZD in Pokojninskega zavoda. Te terjatve v skupnem znesku 7113 Din so bile likvidirane v polnem obsegu. — Največ terjatev je obsegal III. razred, kamor so bili uvrščeni zahtevki vseh ostalih upnikov. V tem razredu se bodo po končanem in odobrenem konkurzu plačale le po ključu določene vsote od cele terjatve (kvote).

Likvidacija je šla mirno izpod rok. Ljudje so se zgrnili okoli sodnika. Dva stražnika sta jih zadrževala, da niso kar navalili. Nato je vsak upnik povedal svoje ime, nakar so mu naznanili, v kolikšnem znesku je priznana terjatev, ali ni priznana. Nekateri so bili vsi zmedeni. Mnogi so spraševali: »Gospod, ali dobim denar?« Mnogi so prijavili v dobri veri prav lepe tisočake, priznani pa so jim bili le kovači. Monotonno je šla likvidacija naprej. Pred sodnikom in na porotniških klopih so bili razgrnjeni akti in velike knjige. Čuli so se kratki ključ: »Od 10.000 Din samo 190 Din!« Dalje: »Priznana samo 69 Din!« — »Raje bi ostal doma!« — Temu priznano 1286 Din, onemu 2500, tretjemu 5700... Tako je šlo vse dopoldne. Ljudje so prihajali in odhajali.

Sodišče tudi ni priznalo nekaterim bivšim funkcionarjem »Vzajemne pomoči« njih zahtevkov, ki znašajo okoli 900.000 Din. Kazenska preiskava proti krivcem, ki so spravili »Vzajemno pomoč« na kani in ki so vršili razne spekulacije, je že končana. Drzavno tožilstvo sestavlja obtožbo. Obravnava, ki bo pač vzbujala veliko senzacijo, bo najbrž čez nekaj mesecev. Konkurz sam pa ne bo tako kmalu končan, ker je treba računati, da se bodo pričele mnoge tožbe. Samo denarja za dražje pravde ni dosti!

ma je Hajšek oddal strel iz puške. V tem se pa drugi možak zakadi vanj.

Spopadeta se z vso silo,

padla na tla in se začela trkljati od hleva proti hiši, ker tam svet visi. Junaški Hajšek je imel neznanca kmalu pod seboj in ga užugal. Začel je klicati na pomoč ljudi, da bi mu pomagali potepina zvezati. V tem hipu pa se tuje pože kvišku in iztrga Hajšku iz rok. Hajšek je imel še čas, da ga je s puško nekajkrat dobro kresnil po obrazu in glavi. Nato pa je tujca vzela noč.

Ko se je zdnilo, so pripeljali kmetije vse vlomilec vzeto blago v konsum. Mnogo kosov pa je bilo hudo povaljanih. Vrnjenega je le en del blaga, vredno je to nekaj nad 13.000 Din. Večji del plena so vlomilci že prvi večer odpeljali z avtom. Sedaj so prišli še po drugo skrito blago, pa jim je račune prekrizal Hajšek, ki za to svojo odločnost in požrtvovalnost zasluži ne le pohvalo, ampak tudi nagrado. Saj je njegov položaj v spopadu z roparji bil smrtonosnejši. Njegov nastop je pri razbojnikih vzbudil vtis, da je on del organizirane straže. Zato so zbežali. Ko bi bili vedeli, da Hajšek dela na svojo roko, bi se bilo Hajšku slabo godilo.

Ves kraj je pod vtisom tega ropa. Škoda je, da so orožniki daleč v Poljčanah, in še tam le štirje za vse okoliš. Vendar so menda že na sledu avtomobilu, ki je vozil v Maribor. Tudi tistega menda že imajo na piki, katerega je Hajšek kresnil po glavi.

Meža divja Silna povodenj v Mežiški dolini

Prevalje, 14. marca.

Mežiško dolino je v noči na 14. marec zagrnila voda. Dež in silno naglo tavanje snega v Peci je povzročilo, da je Mežiško dolino poplavlila voda. Od Prevalj do Guštanja je kakor jezero, voda vdira v kleti in hiše; odnaša vrtove, ruši hleve, tako da so morali ljudje na mnogih krajih spraviti živino drugam. Pri Prevaljah je izstopila Meža iz struge ter vdrla na njive in travnike, kjer je napravila občutno škodo.

Rudniški jez, ki je še kdajboval jesenski povodnji, je danes razdrt. Okrog delavskih kolonij teče voda ter izpodjeda zemljo, tako da je most k rudniški pralnici v nevarnosti, da ga voda ne izpodkoplje in odnese. Stanovanci rudarskih hiš so vso noč bdeli in gledali v besneče valove Meže ter spravljali drva iz drvarnic, ki stoje tik na bregu Meže. Skozi Prevalje še teče Meža v strugi, ki je dovolj globoka, a v hišo g. Zazeja še burtao valovi. Hiša stoji kakor samotni otok sredi vode.

Pri papirnici grofa Thurna se zaganjajo valovi z vso silo v jez, ki še stoji, ker je papirniško delavstvo nepretrgoma na jezu, kjer rešujejo hlode, smreke in drugo navlako, da se jez ne zamaši. Od farne cerkve dalje se je Meža razlila kar po poljih ter odnaša vse, kar je bilo v jeseni posejano; trije kmetijski domovi stoje tam popolnoma v vodi. Voda pa dere naprej z vso silo proti Guštanju.

Že v jeseni je napravila voda občutno škodo, in kar je kmet v jeseni posejal, je sedaj vse uničeno, ker pobesneli valovi so še večji od lanskih. Prosimo pristojno oblast, zlasti pa davčno upravo, da tukajšnjim prizadetim posestnikom davke zniža, ako ga popolnoma ne odpiše za letos. Ob času, ko to poročamo, še vedno dežuje.

Novi nalivi v Sloveniji

Ljubljana, 16. marca.

Včerajšnji dan je bil izredno jasev in lep. Mnogi so se veselili, da bo pač nastopil čas za prva pomladanska dela na njivah, travnikih in vrtovih. Pa se je vreme preobrnilo, kajti sušec je nagajiv in rad red zavija. Davi okoli 5.30 je znova začelo deževati in dežuje ves dan. Po mnogih krajih so močnejši nalivi in bati se je, da bodo vode še silnejše narasle, kljub temu, da so včeraj začele padati, tako je Sava upadla za 50 centimetrov pri Tacnu, Ljubljana pa v gorenjem toku na Barju za 20 cm. Dopoldne so reke in potoki znova narasli za nekaj centimetrov. Drugače je zelo hladno, davi je bilo + 4 C, barometer pa tudi ne kaže na boljše, kajti davi je bilo barometersko stanje 749.7 mm. Včeraj ni bilo vetrovno, po noči in po dnevi je zavel jugozapadni. Pri Mednem je visoka in močno deroča Sava dosegla

višino do ljubljanskega mestnega kopališča, ki je bilo v nevarnosti da bi ga voda odnesla. Na Gorenjskem so bili hujši nalivi.

Ogromne vode mimo Kranja

Kranj, 16. marca.

Kranju samemu radi njegove visoke lege povodenj ne more škodovati, tudi iz bližnje okolice ni bilo slišati, da bi voda kje kaj nagajala, vendar je omembe vredno, kako ogromno vodovje se je v zadnjih deževnih dneh tega tedna valilo po obeh strugah Save in Kokre. Savska struga je bila do roba in visoko nad normalno napolnjena z umazano rjavo vodno maso, ki je valovala in se penila skozi oboke savekega mosta, s katerega je bil veličasten pogled navzdol po vodni savski poti, ki je hitela in se med ovinki vila v smeri proti šmarni gori. Vse bolj vidna je bila vodna črta in tek Save te dni, kakor pa drugič. Zelo visoko je Sava nastopila okrog Majdičevega mlina pred elektrarno Na Majdičevem jezu je kot ogromen slap padala in hrumela v globotino.

Tudi Kokra je zelo narasla in divje brzela mimo Kranja. V Kranju je prestopila svoje bregove in se v Grabnu v sredo in v četrtek zjutraj razlila po vsem črnatovem travniku na desnem in Marčanovem vrtu na levem bregu, da sta oba polna gline, kar na debelo. Črnatov travnik je voda včeraj skoro ves dan pokrivala, sedaj pa se je umaknila in se vrnila v svojo strugo. Ker pa je danes zopet deževalo, bo močnejše zopet narasla. Zankrat pa hujše nevarnosti ni bilo.

Savinja besni

Luče, 14. marca.

Bistra Savinja se je v noči na sredo prelevila v besnečega sovražnika. Nenadno je močno narasla ter pričela rušiti bregove, Cesta med Lučami in Solčavo je pretrgana na štirih krajih. Promet je popolnoma ukinjen. Tudi telefonska zveza je prekinjena. Največjo škodo je napravila voda v Lučah, kjer je predrla nasip ter se razlila čez del vasi. Več družin je bilo resno ogroženih. Voda je podrla enonadstropno hišo, kjer je izvrševal svojo obrt usnarj. Uničeni so vrtovi malih posestnikov in drvarjev. Kakor kaže, voda še ne bo padla. Ubogo ljudstvo nujno potrebuje pomoči.

— Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čašico naravnega »Franz Josefove« grenčice, ki doseva radi tega, ker čisti kri, žledece in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspeha.

Hribolazci

in vsi, ki želite to postati, mislite vedno na dve temeljni pravili, ki se glasita:

1. Ne nosi pretesnih čevljev.
2. Imej vedno s seboj

odlične in znane **Kiki** bonbone, ker dajo Ti moč in svežost.

PROIZVAJA: UNION, ZAGREB

Za celjske siromake

Celje, 15. marca.

V sredo zvečer je bil v Domu občni zbor Vincencijeve konference sv. Danijela, ki je pokazal, da ta karitativna organizacija v Celju kljub težkim časom svojo važno nalogo zelo uspešno opravlja. Občni zbor je vodil predsednik g. Mihelčič, ki se je v uvodnih besedah spomnil umrlega delovnega člana g. Slajeta in opagal v splošnem revščino, njene vzroke, se zahvalil vsem, ki so pomagali konferenci gmočno ali pa s sodelovanjem pri različnih prireditvah.

Tajniško poročilo navaja, da je bilo delo konference zadnje leto vsestransko, posebno še zaradi velike jesenske povodnji, ki je posebno prizadela Celje in okolico. Vincencijeva konferenca se je takoj po katastrofi obrnila na dobra srca in ne zaman. V teku leta je konferenca razdelila 185 podprancem, med katerimi so večinoma družine z mnogoštevilnimi otroki, 449 nakaznic v vrednosti od 2 do 100 Din. Za živila je bilo izdanih 394 nakaznic, 1 za najemnino, 2 za kurjavo, 1 za šolske knjige, 3 za čevlje, 2 za obleko in še 43 nakaznic za živila, ki smo jih dobili v dar. O počitnicah je konferenca organizirala tudi počitniško kolonijo. Javnih prireditev je bilo med letom 5. Tri gledališke prireditve, enkrat na Lopati, enkrat v Lokrovcu in enkrat v Ljudski posojilnici, dalje Miklavžev večer za mladino in akademija v proslavo stoletnice ustanovitve Vincencijevih konferenc, ki je v vsakem oziru bila na višku. V dveh primerih je konferenca pomagala siromašnejšim svojim podprancem, da so se poročili. V tem oziru gre najlepša zahvala g. opatu Juraku, ki gre konferenci zelo na roko. Sej je imela konferenca med letom 17. delovnih članov imela 17.

Blagajniško poročilo izkazuje 20.286.36 Din dohodkov, dalje več daril v blagu. Izdatkov je bilo 16.494.25 Din. Poleg tega deluje še poseben mladinski odsek, ki ima predvsem nalogo skrbeti za celjsko dijaštvo ter mu v prvi vrsti gmočno pomagati. Posebno ta odsek in njegovo delovanje moramo javnosti naostreje priporočiti, ker ima predvsem namen skrbeti za revne kmečke dijake, da bi ga vsi kolikor mogoče gmočno podpirali.

Po poročilih revizorjev se je vnela pri slučajnih živahna debata vprav glede mladinskega odseka. Sprejet je tudi definitivni predlog in postavljeno temelj, da bo moglo tudi Celje enkrat v teh težkih časih, kolikor bodo razmere dopuščale pokazati, da je nekaj konkretnega storilo v tem oziru. Pred očmi so imeli vsi, ki so posegli v debato, žalostno dejstvo, da vedno bolj popušča dijaški naraščaj, ki prihaja s kmetov, in da je danes med dijaštvom še komaj 20% kmečkega stanu. Zato se obračamo na vse premožnejše sloje v bližnji in daljni okolici ter v Celju samem, da stremljenja Vincencijeve konference gmočno podpro.

Zborovanje esperantistov

Ljubljana, 16. marca.

Snoči so imeli ljubljanski esperantisti svoj 13. občni zbor. Udeležba je bila prava lepa. Predsednik Kozlevčar je pozdravil prisotno članstvo in članke. V svojem govoru je poudarjal, da je v l. 1933 esperanto doživel lepe uspehe na vseh poljih ter da so ga pričele v svoje namene uporabljati razne ustanove: tako radio, trgovina, tujski promet itd. Velike važnosti esperanta so se pričele zavedati tudi razne države, kakor Madžarska in Brazilija, ki sta izdali esperantske dopisnice. Tudi jugoslovanske oblasti vpoštevajo esperanto, saj so se njihovi zastopniki udeležili jugoslovanskega esperantskega kongresa v Belgradu. Ljubljanski esperantisti klub je med najagilnejšimi v državi ter vpoštevani tudi v inozemstvu. Klub je matica vsega gibanja v Sloveniji. Lani je pričel klub širokopotezno širiti esperanto s slovensko pesmijo v esperantskem prevodu in so esperantisti pevci zbudili povsod pozornost. Notranje je klub svoje članstvo spodbudil in utrdil v ideji in jeziku. Vso pažnjo je posvetil kakovosti in manj številu članstva. Velike uspehe je dosegel z izdajo prospekta Ljubljane v esperantu in s svojimi radijskimi predavanji.

Tajnik gosp. Jakin je poročal, da ima klub 144 članov. Med ustanovnimi člani so tudi nekatere odlične osebnosti, kakor škof dr. Rozman, gospa Tavčarjeva, dr. Pless, podžupan prof. Jarc in drugi. Klub je imel v radio 15 predavanj o slovenski pesmi, o lepotah naše zemlje, o slovenskem lepougovoru in o našem zinskem sportu. Med društvenimi prireditvami je treba omeniti uspešni Zamenhofov večer, udeležbo na jugoslovanskem esperantskem kongresu v Belgradu in mnogo skiptičnih predavanj v mestu in na deželi. Za podeželske klube se je vršila v Ljubljani konferenca, ki so se je udeležili delegati vseh klubov.

Blagajniško poročilo je podal gosp. Jože Kramar, knjižničarsko poročilo pa gđ. Dejakova. Klub ima sedaj nad 200 raznovrstnih esperantskih knjig. Odboru je bila izrečena razrešnica.

Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika ponovno gosp. Jože Kozlevčar, v odbor pa: Ivan Orel, g. Leitgebova, gđ. Wostnerjeva, Rozman, Jakomin, Podršan, Krevselj in gđ. Vrančičeva. V revizijski odbor sta bila izvoljena gosp. Kralj in gđ. Kamajeva.

Jesenice

Misijon. Po enajstih letih imamo na Jesenicah zopet misijon. Prišel se je v petek in sicer najprej za šolsko mladino, ki bo imela sklep in skupno sv. obhajilo v nedeljo ob 8. Za odrasle pa bo pričetek v nedeljo zjutraj in potem vsak dan ob 5.30, ob 15 in ob 19.30. V četrtek bo ob 19 procesija skozi Jesenice, na cvetno nedeljo ob 15 sklep sv. misijona.

Jesenjsko sportno društvo »Bratstvo« ima svoj občni zbor v četrtek zvečer ob uri, ko bo misijonska evharistična procesija po jeseniških ulicah. Ker je v navednem društvu mnogo članov, katerim ni vseeno, ali se udeležijo procesije ali ne, smo uverjeni, da bo vodstvo SD »Bratstvo« preložilo čas občnega zbora na drug večer.

Trije požari na Dravskem polju

Maribor, 16. marca.

Zadnje čase si slede poročila o požarih v Račah in okolici kar drugo za drugim. Skoro vsak dan se kje vname zdaj gospodarsko poslopje, zdaj hiša. Te dni so imeli v Račah in bližini zopet kar tri požare.

Gorelo je pri posestniku Janezu Sagadinu v Spodnji Gorici. Vnelo se je gospodarsko poslopje ter pogorelo s krmom in gospodarskim orodjem vred do tal. Rešili so samo živino. Škode je 58 tisoč Din.

Na Trtničah pa je nastal požar na skednju posestnika Franca Salatnika, ki je pogorel, uni-

Kmet v boju iztrgal vlomilec plen

Razburljiva noč v Makolah - Del ukradenega blaga skrit v listnjaku

Makole, 14. marca.

O vlovu v prodajalno podružnice Prvega delavskega konsumnega društva v Ljubljani je »Slovenec« že poročal. Vlomilci so izginili. Takoj drugi dan je prišel v Makole revizor iz Ljubljane, da natančno ugotovi vso škodo. V noči na sredo so v konsumu delali inventuro pozno v noč. Čeprav so bili v delo zelo zatopljeni, so vendar le zaslišali, da nekdo o polnoči hodi okrog okna, skozi katero je bilo prejšnji večer vlomljeno. Hiteli so gledat, a niso nikogar dobili. Zunaj je bila tema ko v rogu. Naenkrat se od Stranških Makolah ob cesti zasliši silno vpitje. Ker pa je bil hud veter, ni bilo mogoče razumeti, kaj kdo vpije.

Po hišah so začeli prižigati luči. Ljudje so zaradi vloma prejšnje noči bili zelo budni. V temno noč posveto žaromet avtomobila, a hitro ugasne. Nato strel iz puške. Kaj se zopet godi?

Skrivnostni avto

Ob dveh po polnoči je prišel v konsumno prodajalno Hajšekov hlapec iz Stranških Makolah. Fant je bil oborožen z železnimi gnojnimi vilami.

Kaj se godi?

»Tatovom smo vzeli vse blago, ki so ga snoči pri vas ukradli,« se je glasilo njegovo veselo poročilo. In povedal je vse, kako in kaj se je pravkar dogajalo v Stranških Makolah. Poslovodja g. Groselj in hišnik sta takoj planila na kolesa in se odpeljala v Poljčane naznanit orožnikom, da

so se tatovi vrnili po blago

Kmet Hajšek ima bolno ženo, ki zaradi bolezni ne more spati. Nekaj pred polnočjo je naenkrat opazila, da vozi mimo avto. To se ji je takoj zdelo sumljivo, saj je prejšnjo noč, ko je bilo vlomljeno v konsum, tudi vozil avto. Pozorno je pazila, kam vozi. Avto je vozil do Statenberga, se tam obrnil in vozil zopet nazaj mimo ovinka. Tu je ustavil in ugasnil luč. Žena je bila prepričana, da ta stvar ni poštena, in je poklicala moža. Ta se je v naglici opravił, da je še čevlje narobe obul, vzel lovsko puško in stopil na cesto.

Na cesti je Hajšek naletel na dva elegantno oblačena človeka ter ju pozdravil. Eden izmed tujcev se obrne k Hajšku:

»Kje bi pa dobili bencin za avto, ki nam ga je zmanjkalo?«

Hajšek stopi proti avtomobilu in tujca ž njim. Pri avtu sta stala še dva. Vsi štirje tujci pa so tako spretno manevrirali, da Hajšek na noben način ni mogel videti številke na avtomobilu. Končno jim svetuje, naj gredo po bencin v Makole h Gospodarski zadrugi. Sedli so v avto in se odpeljali proti Poljčanam.

Previlni in odločni Hajšek

pa se ni dal potegniti, ker se mu je vse zdelo že hudo sumljivo. Brž ko je avto odpeljal, je Hajšek

Najlepša kolekcija novih modernih

pomladnih plaščev

v vseh cenah od Din 360.— naprej v damski konfekciji

PAULIN, Ljubljana, Kongresni trg 5

Ljubljanske vesti:

Za dom visokošolk v Ljubljani

Ljubljana, 16. marca.

Med akademsko mladino stalno narašča odstop tek visokošolk. Medtem ko je še pred osmimi, devetimi leti semintja študirala na ljubljanski univerzi le redka hčerka kakšne meščanske rodbine, so v zadnjih letih navalile na univerzo tudi hčerke revnejših staršev, ker jim pač bolj kaže, da izrabijo mladost za pridobitev izobrazbe, kakor pa, da postavijo brez dela in v čakanju na službo ali možitev. Skoraj na vseh fakultetah in oddelkih so profesorji z marljivostjo visokošolk prav zadovoljni. Visokošolke si po večini izbirajo bolj znanstvene, najraje pedagoške predmete, manj pa praktične. V socialnem oziru pa je za visokošolke dosežaj v Ljubljani bolj slabo meščanski. Fantje imajo sicer nekaj domov in kolegijev, tako da reven in marljiv študent že se dobi poceni stanovanje in tudi hrano, najbolj potrebni pa tudi zastoj. Visokošolke tega dosedaj niso imele, kvečjemu hrano v kakšni menzi.

Zadnje čase pa so pričele visokošolke živahno gibanje, da se tudi zanje osnuje poseben dom. Tega doma so potrebne tako revne visokošolke kakor pa tudi preskrbljene dekleta z dežele, za katera je pač nerodno potikati se po samskih stanovanjih in bi tudi starši raje videli, da imajo hčerke spravljene v skupnih dekliških zavodih. Visokošolke že imajo majhno zavetišče na Rimski 7, ki jim ga je oskrbevalo neko žensko društvo. V tem zavetišču se dijakinje zbirajo in tam v miru študirajo. V tem zavetišču je bil večeraj sestanek pripravljalnega odbora za ustanovitev novega društva, ki si bo nadelo nalogo osnovati v Ljubljani dom visokošolk.

Sterilizacija in pravo

Predavanje dr. Munde.

Ljubljana, 16. marca.

Snoči je imel na realni namestnik višjega državnega tožila dr. Avgust Munda zanimivo predavanje o temi »Pravni značaj sterilizacije«. Predavatelj se je kot jurist v splošnem zavzel za sterilizacijo tam, kjer zahteva ta razvoj naroda in splošni interesi, da se omeji razpored manjvrednih, ki se hitreje širijo, kakor evgensko zdravi. Zavrgel pa je rasno teorijo o potrebi sterilizacije, ker narodi, ki se plodijo sami med seboj, ne izkazujejo ženijev. Navajal je tudi stališče katoliške cerkve o sterilizaciji, zaključil pa je z naslednjim mislijo:

»Moti pa se, kdor misli, da je sterilizacija edino sredstvo, ki je sposobno preroditi človeštvo na duhu in telesu. Sterilizacija, naj si bo razvedena še tako temeljito, bo pljusek v vodo, če se ne prerodi tudi evgenično zdravi del ljudstva. Kaj pomaga odstraniti bolni del narodnega telesa, če se zdravi del vedno znova okuži? Kaj pomaga napraviti manjvredne ljudi neplodne, če se zdravi in nadarjeni branjajo otrok, če se nadarjeni vdajajo narkotičnim strupom in spolnim ekscesom? Sterilizacija bo dosegla svoj uspeh le tedaj, če bo šla roko v roki z etičnim prepovedom naroda.«

KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob 20: Jan Kiepura

„Pesem za tebe“ in „Frankenstein“

○ Družba sv. Elizabete sporoča, da bodo članice ljubljanskih konferenc prodajale ves teden pred četno nedeljo na trgu oljčne vejice v korist ljubljanskim revežem in prosil cenjeno občinstvo in župne urade, da se blagovolijo pri nakupu ozirati na dobrodelni namen te akcije.

○ 60 letnica vrtnarstva in cvetličarstva. Danes praznuje najstarejša trdnjava v Ljubljani, Koroska, svojo 60letnico obstoja. Ustanovitelj je bil Alojzij Korsika, gorenski sin izpod kamniških planin. Izučil se je vrtnarstva doma, potem pa šel v svet. Dne 13. marca 1874 je prevzel vrt na Poljanski cesti v Ljubljani. Leta 1888 je v kompenzacijsko za dekoracijo, ki jo je izvršil v Ljubljani ob cesarjevi prihodni, dobil od mestne občine del jame, kjer je moral najprej napraviti rodovitni vrt, rastlinjake in tople grede. Leta 1902 je sezidal prvi dve hiši na Bleiweisovi cesti. Pred 10 leti je še sam zdrav in čil obhajal svoj 50letni jubilej. Pri tej priliki je napravil ustanovo za revne vrtnarske vajence, a zadruga pod vodstvom njegovega sina Viktorja ga je izvolila za častnega člana. Dne 14. avgusta 1925 je umrl, pred njim pa njegov sin Viktor. Sedaj vodi vrtnarstvo vdova sina Viktorja gospa Franja Korsika. Ni samo obdržala obrti na prejšnji višini, še celo povečala je obet in cvetličarno, ki je vedno lepo aranžirana v nebotičniku. Cvetličarno v paviljonu na Miklošičevi cesti pa vodi njena hčerka, oziroma ustanoviteljeva vnuki-

Sestanku so prisostvovali poleg velikega števila dijakov tudi rektor univerze dr. Slavič, zastopnice krščanskih ženskih združenj ter zastopnice drugih ženskih društev.

Rektor dr. Slavič je izjavil, da prevzame častno pokroviteljstvo nad novim društvom, gospa dvorna dama Franja Tavčarjeva pa je prevzela predsedstvo pripravljalnega odbora, v katerem so poleg študentin tudi zastopnice vseh znanih ženskih društev v Ljubljani.

Na sestanku so obravnavali društvena pravila. Sklenjeno je bilo, naj ima novo društvo nadstranarski in nepolitičen značaj, društvo bo skrbelo le za socialno oskrbo visokošolk katerekoli smeri ali naziranja. Določena je bila tudi pristopnina za redne, podpirne in ustanovne članice (članice). Razna ženska društva so se obljubila novemu društvu nekoliko gmojne podpore, bodisi v denarju, bodisi v opremljenosti. V kratkem nameravajo visokošolke najeti v mestu primerno stanovanje, rečimo petosobno. V eni sobi bi si uredile skupno zbirališče in študijski prostor, v drugi sobah pa bi si uredile skupne spalnice. V tem domu bi premožnejše visokošolke plačevale polno najemino, revnejše pa bi dobile prenočišče po znižani najemini in prav potrebne tudi brezplačno.

Novo društvo namerava stopiti v stik tudi z drugimi sličnimi društvi in domovi visokošolk po slovanskih deželah, predvsem v Belgradu in v Zagrebu, pozneje pa tudi z drugimi slovanskimi visokošolskimi mesti.

Mladim in pogumnim dekletom ter njihovim podpornicam želimo vso srečo pri snovanju doma visokošolk v Ljubljani!

nja gdca Emanuela. V proslavo 60letnega jubileja je priredila sedanja lastnica Franja Korsika v svojem lokalni v nebotičniku, a hčerka na Miklošičevi cesti sedanjim prilikam skromno, a vendar privlačno razstavo. Obe razstavi si je vredno ogledati. Izrekamo naše prisrčne čestitke k temu jubileju!

○ Zbor mariborskih harmonikarjev se pripelje danes ob 1345 v Ljubljano. Ljubki koncertanti nam bodo pred kolodvorom takoj eno zaigrali in nastopajo že pri vstopu v naše mesto v narodnih nošah. Prav je, da bi ljubljanska mladina pozdravila mariborske, ko pride prvič v zboru malih harmonikarjev v Ljubljano.

○ Ljubljanske občinske davščine. Na magistratni deski je nabit razglas mestnega načelstva, ki javlja, da se bodo od 15. t. m. na podlagi dne 14. t. m. na seji sprejete proračuna pobirale naslednje davščine: občinska trošarina po tarifi, uvoznina, tehtarina in sicer je treba plačati na mestnih tehnicah za težo do 500 Din 4 Din, do 1000 Din 6, do 2000 Din 8, do 3000 Din 10, do 4 tisoč 13, do 5000 Din 15, do 6000 Din 17, do 7000 Din 19 in do 8000 Din 21 Din. Za konje in govedo je tehtarina 5, za drobnico 3 Din. Dalje se bo pobirala tržnina, sejmarina, mestnarina, gostaščina, ki se določa od uradno ugotovljene kosmate najemnine, gostaščine so oproščene najemnine do 200 Din. Gostaščina znaša za stare hiše 3,5%, za nove 2%. Pobirale se bodo naposled: kanalska pristojbina, portalni občinski davek, davščina na prenočišča, taksa za predelovanje stanovanjskih prostorov v poslovne lokale, prirastkarina, davščina na vozila, občinska taksa za prenos nepremičnin, občinska taksa na potrošnje, veselčni davek, občinska doklada na državne neposredne davke in kuluk. Proti sklepu občinskega sveta o davščinah je določen 14dnevni rok za pritožbo.

○ Strup pila na grobovih. V bolnišnici je bila v noči na večerj prepeljana neka 23delavka iz Most, ki so jo našli na pokopališču napol nezavestno. Ta delavka je s samomorilnim namenom izpila na pokopališču večjo količino ocetne kisline.

○ Gospodinja in njen hišni škrtat. Dandanes ne prihajajo več vile — vodni in gozdni duhovi naših prednikov — k ljudem, da bi jim kakšno zagodle ali pa pomoč prinesle! Dandanes gospodinjje tudi nimajo več takšnega strahu pred veliko žento — priden in zanesljiv hišni škrtat jim prihrani težavno delo z mencačem in krtačo v čeburu. Ta hišni škrtat pere čisto sam, Schichtov Radion se mu pravi — in on poskrbi tudi, da postane perilo samo od sebe zopet belo kakor sneg — kakor novo. Vsaka gospodinja, ki ima Radion v pralnem kotlu, je rešena hude nadloge.

Zakaj zaoravljate brez potrebe?

Oglejte si cene in kvalitete dežnikov in nogavic v prodajalnah tovarne

VIDMAR ★ LJUBLJANA
PRED SKOPLJO 19 in PRESERNOVA ULICA 20

○ Društvo »Šola in dom« na meščanski šoli v Zgornji šiški. Starši in prijatelji učencev tuk, drž. meščanske šole so ob sodelovanju nastavnikov ustanovili društvo »Šola in dom«. V sedanjih splošnih stiski so si etavili plemenito nalogo, da veestransko pomagajo šoli oz. deci. S sredstvi, ki jih bodo nabrali polom članarine in drugače, hočejo nabavljati šoli potrebne učil, knjig, pomagati ubožnim učencem med šolskim letom pri nabavljanju šolskih potrebščin, pozneje pa najpotrebnejšim tudi s pošiljanjem na počitniške kolonije. Pri rodiljskih sestankih nameravajo sodelovati tudi s svojimi nasveti, tako, da bodo tudi po svojih močeh sodelovali pri vzgoji in pomagali deci do izobrazbe, ki se danes zahteva od nje Agilni odbor, ki mu predseduje g. Južina, je pričel že vneto delovati za udeležitev lepih ciljev.

○ Vsaka dama, katera rabi eleganten klobuček nizke cene, naj obišče Salon Anita, Krekov trg 10, Ljubljana.

Mariborske vesti:

Važne službe pri občini oddane

Iz tajne občinske seje

Maribor, 16. marca.

Mariborski občinski svet je razpravljal večerj zvečer v tajni seji o nekaterih važnih komunalnih vprašanjih. V ospredju zanimanja je bila zasedba razpisanih službenih mest pri gradbenem uradu in mestnem načelstvu ter vodstvu MP. Razpisano inženjersko mesto na gradbenem uradu je dobil inž. arh. Cernigoj, mesto II. jurista pri mestnem načelstvu pa dr. Senekovič, doslej uslužben pri banski upravi v Ljubljani. Oddaja tega mesta je važna, ker prevzame II. jurist funkcijo obrtnega referenta. — Občinski svet je odobril namestitvene pogodbe pri Mestnih podjetjih, s katerimi je postavljen za upravnika bivši obč. svetnik Peric in za tajnika inž. Zupančič. — Razpisalo se je nadalje mesto vodje gradbenega urada, ki je s smrtjo inž. Cerneta ostalo izpraznjeno. — V nadaljnjem je razpravljaj občinski svet o prošnjah za napredovanje ter so napredovali po pragmatiki inž. Baran, inž. arh. Vičič, Bo-

židar Kolar in Leopold Aubič, mestnemu blagajniku Francu Gabrovšku se je pa priznala stalnost ter povišal blagajniški pavšal. V občinsko zvezo je bila sprejeta cela vrsta prosilcev. Na dnevnem redu je bilo 67 tozadevnih prošelj. Fiksiralo se je tolmačenje točke glede izplačevanja 13. plače v pragmatiki. Na podlagi referata podžupana Golouha, ki je poročal za II. odsek, so se upokojili občinski delavci Franc Farazin, Nudi Alojzij, Pepelnik Franc, Pessler Mihael, Puhman Franc, Reš Filip, Skrbinašek Jurij ter se jim prizna starostna podpora. — Poslopje nekdanjega Scherbaumovega mlina bo lastnik dr. Blanke preuredil in stanovanjsko zgradbo. Priznajo se mu zato davčne ugodnosti, ki veljajo za nove zgradbe za dobo 6 let. — Obsežno je bilo tudi poročilo V. odseka, ki ga je podal svetnik Murko. Na dnevnem redu so bile same prošnje za gostilniške koncesije, ki so bile vse z izjemo ene odobrene po predlogu, ki ga je stavilo Združenje gostilničarjev.

□ Na Jožefovo gre letos mariborsko meščanstvo na papežovo proslavo, ki se vrši, kakor že razglašeno, v spomin dvajsetletnice kronanja Pija XI. v dvorani Union ob 20 brez vsake vstopnine. Jedro proslave sta govora akademika Cirila Zebota: Pomen papeštva za človeštvo in dr. Antona Terstenjaka: Pij XI. in njegovo delo. Katoličani se premalo zavedamo moralne sile, ki jo imamo v papeštvu, ter veličine papežev, ki skozi 1900 let vodijo, branijo in širijo Kraljestvo božje na zemlji. V postnem pastirskem listu 1920 piše nadškof bavarski, kardinal Faulhaber o svoji dvigljeni pri papežu Benediktu XV.: »Javnost še odloži ne ve vsega, kar je storil Benedikt XV., da ublaži gorje vojne in vojnega ujetništva ter pospeši spravo in mir med vojskujočimi silami. Zato bi dejal vsakemu, ki besediči in prepričuje nemško ljudstvo, češ, sv. oče ne razume našega bednega položaja in se ne zanima za stisko katoliških Nemcev: »Ananija, zakaj lažeš?« (AD 5, 3).« Isto bi veljalo tudi onim, ki besedičijo slovanskim katoličanom, da se Pij XI. ne briga za slovansko manjšino v Italiji. Toda o vsem tem se bo slišalo na papeževi proslavi na Jožefovo. Na svidenje!

□ Molitvena ura za duhovnike je bila v četrtek od 17 do 18 v tukašnji stolnici s slovesno skupno adoracijo Najsvetejšega. Molitve je opravil prevzvišeni knežkoškof dr. Ivan Tomažič.

□ Torišče plemenitih sre. Društvo za zdravstveno zaščito mladine je imelo svoj redni letni občni zbor v Cankarjevi ulici pod predsedstvom gospe Maistrove. Društvo oskrbuje naprave Počitniškega doma pri Sv. Martinu na Pohorju. Dom je namenjen zdravstveno slabotnim otrokom, predvsem iz socialno šibkih družin. Lani je preživljalo v njem počitnice 359 otrok, in sicer na stroške mariborske občine 90, banovine 90, dečjega doma 75, zdravstvenega doma pri Sv. Martinu in Varaždinu 67, Rdečega križa 2, na lastne stroške 64 in na stroške društva 12. Od ustanovitve doma do leta 1933. je bilo oskrbovanih v domu 1754 otrok. Gospodarstvo Počitniškega doma vodi poseben gospodarski odsek pod vodstvom g. Ballonove. Lani se je dokupilo 8280 kvadr. metrov k posestvu ter dobilo v dar poleg ležečih posestov dr. Lipolda. Vrednost zemljišča se je s tem znatno povečala, izvršile so se razne melioracijske naprave, pogozdenje, zasajenje sadonosnica ter se je povečala donosnost. Dom ima najmodernejšo napravo, elektriko, vodo, kopališče, plavalni bazen ter obsežno in donosno ekonomijo. Poleti biva v njem stalno zdravnik. — Blagajna izkazuje za lani 788.224.15 Din prometa. Društvo ima veliko plemenitih drobotnikov, ki mu omogočajo delovanje, predvsem pa banovina in mariborska občina. — V novi odbor so bili izvoljeni z malimi izjemami člani starega s predsednico gospo Maistrovo. V ožjo eksekutivno pa

so izvoljeni: ge. Ballonova, Lipoldova, Pinterjeva, Rapčeva ter gg. dr. Vrtovec, inž. Baran, Bezljaj, Lukman, Biček in Womer.

□ Koroško predmetje samo za stanovanjske zgradbe. Sklep o omejitvi industrije na industrijsko okolišje se je pričel praktično izvajati. V koroškem predmestju stoji že skoraj v novi vilski četrti poslopje zvonolovnarne »Zvonoglas«, ki ne obratuje več. Poslopje je nameravala izbrati tekstilna tovarna Ehrlich v svoje svrhe, mestno načelstvo pa je prošnjo odbilo. Koroško predmetje je določeno za stanovanjske zgradbe ter se bo morala sčasoma tudi že obstoječa industrija izseliti.

□ Drevoed v Marijini ulici. Med drugimi je določena tudi Marijina ulica med Frančiškansko in Sodno za zasaditev z drevoedom. Izkopali so že jame, te dni so jih pa zopet morali zasuti. Pokazalo se je, da je dreves — zmanjkalo!

□ Maribor dobi tovarno volnenega blaga. Industrialec Marko Rosner zida v Melju veliko tekstilno tovarno. V njej pa ne bo izdeloval platna, kakor se je prvotno domnevalo, temveč vsa vrsta volnenega blaga za moške obleke. Tovarna bo moderno opremljena ter bo menda eno največjih tovrstnih podjetij v državi.

□ Drava upada. V noči na petek je Drava pričela padati ter se je gladina večerj zvečer znižala skoraj za meter. Je pa še vedno droča in narasla. Dela na novem mostu se menda ne bodo mogla tako kmalu pričeti.

□ Nočno lekarniško službo vrši v prihodnjem tednu od 18. do 24. marca lekarna König »Pri Mariji pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

□ Ribe na trgu. Včerajšnji ribji trg je bil slabo založen. Od morskih rib so se dobili samo borboni (po 28 Din) ter aziali (po 30 Din za kg). Od sladkovodnih rib pa je bilo na prodaj nekaj živih krapov in somičev.

Ptuj

Iz vojaške službe. Premeščen je iz Ptuja v Osijek poveljnik mesta podpolkovnik gosp. Miran Sarac. Narodna društva v Ptujmu mu skupno z oficirsko čitalnico prirede odhodnico drevo ob 21 v dvorani Narodnega doma.

Požar. Preteklo nedeljo v pozni noči je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju posestnika Alojzija Duncmana v Stražgonju pri Cirkoveh. Ogenj je upepeli gospodarsko in stanovanjsko poslopje, ki je bilo deloma zidano, deloma iz lesa in s slamo pokrito. Zgorelo je vse gospodarsko orodje in poljski pridelki ter znaša škoda okrog 25000 dinarjev. Gasilci iz Škol so preprečili, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Kako je ogenj nastal, še ni znano. Škoda je deloma krita z zavarovalnino.

Kulturni obzornik

Pri Mihi Malešu

Pred kolektivno razstavo njegovih grafičnih del.

Kar tako sem krenil k Mihi Malešu, da si ogledam ves njegov obširni izbor slik (vse vrste grafične tehnike, lesoreza, litografije, linoreza, radirance, monotipije, akvatinte, akvarela itd.), ki kažejo razvojno pot našega priznanega umetnika od leta 1920 do 1934. To svojo rast bo odkril na jutrišnji razstavi v Mariboru v veliki dvorani Kazine. V njegovem ateljeju, kjer sta oprema pohištva in nepriljubljena razvratitev slik v skladni celotnosti, sem si mogel ogledati še pred odvozom vse galerijo del, ki bodo jutri na mariborski razstavi. Ob brinjevcu in cigareti sva se pomenkovala o vsem, kar je povezano z njegovo tako obsežno razstavo slik.

Zakaj razstavlja vprav v Mariboru? Tudi mi Ljubljanci bi radi videli Vašo karakteristično grafično od prvih poskusov do danes.

Prvič sem se pokazal Mariboru 1920. leta in po niem slovenki javnosti, naj pa še zdaj Ma-

ribor prvi pregleda delo mojih 14 let. Po prvi razstavi me je zaneslo na Dunaj in v Prago, ko pa sem se po letih vrnil, je vsa zamisel ljubljanskih klubov in skupin, da bodo razstavljali v Mariboru, padla v vodo. Resnično imamo Ljubljanci vse premalo zvez z Mariborčani, ne samo likovni, marveč tudi drugi kulturni delavci. Sicer bom pa proti jeseni isto razstavo ponovil v Ljubljani in v Belgradu.

Ta dela ste že vsa v manjših obsegih razstavljali, mar ne? Zdaj gre pravzaprav le za celoten pogled na Vašo 14 letno tvornost.

Da, po večini. Razstavljaj sem po vseh večjih evropskih mestih, v Pragi, Berlinu, Londonu, Varšavi, Lodzu, Firenzi itd., pa doma v Ljubljani, Belgradu, Sarajevu in Zagrebu, toda take razvojne crte še nisem pokazal, kot jo mislim sedaj v Mariboru. Ta razstava je nekak prelom v mojem umetniškem delu, ker v zadnjem času sem prešel h cerkvenemu slikarstvu in cilju. Že nekajkrat sem dobil namig, zakaj ne delam v olju a, tega do predzadnjih dni nisem mogel iz enostavnega razloga, ki je tipično slovanski, da nisem imel ateljeja. Zdaj pa se mi odpira polet na vse strani. Pravzaprav pa tudi na tej razstavi ne bom mogel pokazati vseh del. Pri sleherni razstavi doma in na tujem sem po nekaj del oddal — največ jih ima (50) naša Narodna galerija kakor tudi Narodni muzej, ki je pokupil za svojo zbirko malone vse plošče lesorezov, radirank, akvatint itd., da kaže občinstvu, kako grafika nastaja. Kljub temu pa bo dobro vidna moja pot iz Zagreba v Prago in potem domov v Ljubljano in Kamnik. Viden bo boj za notranjo in zunanjo obliko, viden vpliv mesta, vlemesta in domače tihe idilije, dalje prehod iz lesoreza v litografijo, monotipijo itd.

Ali zajemate vso to obilno snov iz življenja ali domišljije?

Motivnih programov nisem nikoli imel. Trenotki življenja, ki tonejo v neskončnost pozabe,

lovim in jim skušam dati s svojo dušo in razumom obliko življenja. Marsikomu, ki bo pregledal to razstavo, bodo mnoge slike nerazumljive ali tuje in vprav te so meni najbližje; če je to prav ali ne, ne razmišljam. Vem le eno: da je edina prava pot umetnika, da sledi čustvu srca in notranjemu glasu duše, pa če je združeno še s takimi žrtvami. Le po človeku gre molitev k Bogu in le po človeku nastaja umetnost, most v večno življenje.

Prepričan sem, da bodo mnoge slike, ki Vam polnijo atelje, v Mariboru pa tudi v Ljubljani odklonjene...

Pa veste zakaj, je planil Maleš vame, zato, ker kvarijo ljudem okus — kičari. Med njimi in umetniki pa je le ta razlika: kičar slika po navadi po drugi sliki ali tudi po naravi, umetnik pa ustvarja. Ljudje so čestokrat v zmoti, da umetniki ne znajo slikati lepih slik (kičev), kar znajo kičarji, pozabljajo pa, da je to navadna rokodelska obrt, ki je enaka cepljenju polen v drvarnici ali pometanju cest. Umetnik pa bo rajši cepil polena ali pometal ceste, kot slikal slike zgolj radi slik in jih nosil na prodaj po hišah. Pa o tem govoriti je odveč.

Kaj delate zdaj? Trenotno obnavljam svetega Egidija (3 metre visok) iz Mokronoga; naslikal ga je 1823. leta Mattevž Langus, a je bil že ves odluščen, s svečami zalit ter radi vlage preluknjan. Tega sem prenovil, seveda tako, da je Langus ohranjen do podrobnosti. Poleg tega pogledite po stenah — Čisto svojsko, izven doseganega Maleševskega načina slikanja, sta n. pr. Dve sestri, Matj z otrokom; čuti se nekak prehod s freske, s katero se je Maleš v cerkvah bavil, na slike. Poklican sem končno, da obnovim nekaj starih fresk ter dam nekaj novih v neki cerkvi pri Varaždinu.

Kakšno nalogo bo imela, da krenem v stran, nova organizacija nezaposlenih likovnih umetnikov?

Samo to, da se bomo tovariško med seboj podpirali, da bomo nastopali skupno za svoje koristi pri oblasteh in posameznikih, kratko, nova organizacija pomeni kolektivno samoozbrambo brezposelnih slikarjev...

Med razgovorom mi je Maleš še dejal, da bc slikam na mariborski razstavi nastavl izredno nizko ceno. To bo nekaj poskus, kako se bodo obiskovalci otresli starega prepričanja, da bi bile samo slabe slike po ceni...

L. G.

Komedija »Belgrad nekdanj in sedaj«, katere premiera bo nočoj v ljubljanski drami, je po mnenju srbskih in hrvatskih gledaliških kritikov uspešno delo. Z redko invencijo slika Nušič spor dveh belgrajskih generacij: stare in nove. Dva popolnoma različna načina življenja in pojmovanja. S popolnim poznavanjem obeh je avtor iz tega spora nanizal množico efektov, do skrajne mere komičnih. Kljub zunanji zabavnosti je v delu vendar duhovita satira, ki gre počasi v tragikomičen ton. Idejno ozadje tega dela je bolj globoko kot v vseh drugih Nušičevih delih. Doslej je bilo z velikim uspehom uprizorjeno v Belgradu in Zagrebu.

Peter Dörfler, znani bavarski romanopisec, katerega je Mohorjeva družba prav dobro predstavila Slovencem z deli »Krivični vinar« in »Muštati greh«, je izdal veliki roman, trilogijo »Apolonija«. Ta roman, ki obsega zgodovino treh rodov, primerjajo nemški kritiki z Galsworthyjevo »Sago o Forsythih« in sicer po notranji moči in umetniški kompoziciji. Naslovi posameznih delov so: Svetilka nespametne device, »Apolonijin poletje« in »Za prihodnji rod«. To veliko delo je izdala založba G. Grote v Berlinu.

150 hiš v plamenih

Iz Bijeljine v Bosni poročajo 15. t. m.:

Trg Janjo, ki je kakih 10 km oddaljena od Bijeljine, je danes zadela huda nesreča. V njej je nastal strahoviti požar. Trg je gosto naseljen in poleg hiš poln raznih posopij, hlevov in kupov elame, ker so vsi prebivalci kmetje. Vseh hiš je okrog 1000.

Danes okrog 5 popoldne je nenkrat začelo goreti v eni izmed tisočerihi hiš. Ker v kraju ni gasilcev, niti ne gasilnih priprav, ognja niso mogli takoj omejiti. Zato se je ogenj naglo razširil tudi na sosednje hiše, postajal je vedno večji, veter je raznašal ogorko vedno dalje, tako, da je do večera zgorelo več ko 150 hiš. Pogled na to strašno ognjeno morje je bil nepopisno strašen. Stotinam družin se je komaj posrečilo, da so iz gorečih hiš rešile golo življenje. Druge družine, ki njihovim hišam požar že grozi, spravljajo svoje pohištvo na varno.

Na kraj nesreče so iz Bijeljine prišli zastop-

niki okrajnega načelnika in prevzeli vodstvo gašenja. Poveljstvo 6. pehotnega polka je poslalo četo vojakov na pomoč, iz Bijeljine pa so tudi prišli gasilci. Vsa ta sila se je vrgla na delo, da bi omejila strašni požar. Do trenotka, ko je bilo poslano to poročilo, požara še niso mogli omejiti, pač pa so dosegli vsaj to, da se več tako naglo ne širi. Ker je okrog 7 zvečer, prenehal tudi veter, je upanje, da so v teku večera požar res omejili. Nesreča je hotela, da je bila motorna brigadna gasilnica četa iz Bijeljine, kakor tudi brigadna gasilnica iz Brčkega pokvarjena. Ročne brigadne pa so bile za ta ogromni požar presibke.

Požar divja na ozemlju, ki je večji ko kvadratni kilometer. Zato je pogled na to ognjeno morje tako strašen. Avtobusi prevažajo iz gorečih hiš rešeno pohištvo v druge dele trga, kjer zaenkrat še ni nevarnosti. Ali je kaj človeških žrtev, ni znano. Pač pa je nekoliko žensk in otrok v gnječi bilo pohojenih.

Dobrota je sirota

Dolenjsko.

Neki pek je vzel v službo dečka, ki se je ponujal za vajenca. Nosil je okrog kruh prodajati. Nekoga dne pa ga ni bilo več nazaj. Koš, v katerem je nosil kruh, so našli razrezan. O denarju in o dečku ni bilo ne duha ne sluha.

Kmetovalec je vzel zanemarjenega, raztrganega mladega človeka na delo. Pride nedelja. Mladi človek se izgovarja, da ne more v raztrgani obleki v cerkev. Do druge nedelje mu gospodar napravi vso novo obleko. Toda v ponedeljek zjutraj ga ni bilo nikjer. Noč ga je vzel in seveda je šla z njim tudi nova obleka.

Tako škodujejo taki nepridipravnim poštnim brezposelnim, ki dela iščejo, a ga ne dobe, ker jim ljudje ne zaupajo.

Kolendar

Sobota, 17. marca: Jedert, devica; Patrik, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl gosp. Leopold Belič, strojevodja bivše južne železnice v pokoju. Pogreb bo v nedeljo ob pol 4 popoldne. Naj v miru počiva! Zaljubljen naš iskreno sožalje!

Osebnosti

— G. Franc Kogej, katehet v St. Vidu nad Ljubljano in bivši vojni kurat, je včeraj 18. marca ob 3 popoldne zagledal Abrahama. Kako sta se spogledala in kaj sta se pomenila, bo sam povedal. Odličnemu katehetu in neumornemu družabniku kličejo njegovi prijatelji: ad multa lustra.

— Blaga Prijateljstva mama z Rakovnika pri št. Rupertu na Dolenjskem, soproga dolgoletnega župana Tomaža, praznuje danes na sv. Jederti dan v krogu svoje družine svoj god in 75 letnico rojstva. Usmiljeni mami Jeri, ki je tako lepo krščansko vzgojila svoje otroke, ključmo: Še mnoga leta zdravi in čili — v blagor svoje družine in v tolažbo bednim in obteženim!

Ostale vesti

— Poseben vlak iz Maribora v Planico k skakalnim tekam. Tujsko-prometna zveza v Mariboru organizira k skakalnim tekam, ki bodo 25. t. m. v Planici, poseben vlak, ako se javi vsaj 300 interesentov. Vlak bo odšel iz Maribora v nedeljo, dne 25. t. m. ob 5 zjutraj in se bo vrnil okoli 1 ponoči. Udeleženci se sprejemajo na vseh postajah od Maribora do Zidanega mosta. Vozna cena, vstevši vstopnino k skakalnim prireditvam, znaša za osebo 100 Din in to brez razlike, na kateri postaji se vstopi. S tem je dana sportnikom in sportnim ljubiteljem na skrajnem severu naše banovine možnost videti na delu najboljših svetovnih mojstrov v smučskih skokih kakor Norvežana, brata Sigmunda in Birgera Rund, Sørensen, Poljaka Marusarsza in druge. Prireditelj predstavlja torej za nas izredno atrakcijo, tembolj, ker bodo drzni skakalci skušali porušiti svetovni rekord. Obenem imajo izletniki priliko, občudovati prirodne krasote našega zimskega raja — Gorenjske. Prijave sprejema najkasneje do torka, 20. t. m. Putnik v Mariboru in Putnik v Celju.

— »Jadranska pošta« prenehala izhajati. Predvčerajšnjim je izšla v Splitu zadnja številka dnevnika »Jadranska pošta«. Uredništvo pravi, da zaradi slabih gnotnih razmer ne zmore več visokih stroškov tiskarne. Del uredniškega osebja bo stopil v uredništvo novega dnevnika »Jadranski dnevnik«, ki prične izhajati te dni.

Maribor

m Salezijansko sodelništvo ima v ponedeljek ob 16 v stolnem župnišču sestanek. Predava ravnatelj dr. Volčič.

m Izplačilo ubožnih podpor. Z ozirom na velikomočne praznike se bodo mesečne ubožne podpore izplačevale pri mestni blaginji že v soboto dne 31. marca 1934.

Celje

c Dekliška Marijanska kongregacija ima jutri, v nedeljo ob 8 pri šolskih sestrah redni mesečni sestanek.

c Papeževa proslava. Dolžnost vseh zavednih katoličanov je, da se na praznik sv. Jožefa dne 19. marca udeležijo obletnice kronanja sv. očeta, ki jo priredijo katoliška akcija akademikov v Celju ob 4 popoldne v dvorani Ljudske posojilnice. Govorila bosta g. Vinko Zor o veličini papeštva in akademik g. Julij Saveli o papežu Piju XI.

c Koncert vajeniškega pevskega zbora. Na obrtniški praznik dne 19. t. m. bo ob 10 dopoldne v mali dvorani Celjskega doma mladinski koncert vajeniškega pevskega zbora.

Drugi kraji

Kranj. Ustanovni občni zbor mornariške sekcije v okviru kranjske »Jadranske straže« bo v nedeljo, 18. marca ob 9.30 v hotelu »Kranjski dvor«.

Cerkveni vestnik

Karmel na Selu. V ponedeljek, 19. marca, na praznik sv. Jožefa, bo v karmelski cerkvi na Selu pri Ljubljani: o pol 7 tiha sv. maša, ob pol 8 slovesna sv. maša, ob 16 pridiga in pete liturgije.

Cerkev sv. Jožefa. V ponedeljek, na praznik sv. Jožefa ob 8 slovesna sv. maša. Izvajal se: Instrumentalna »Missa solennis« v F-molu, zl. M. Brosig. Graduale: »Domine praevenistis«, zl. A. Foerster.

Vročina,

utrujenost in bolečine so prvi znaki gripe! V tem slučaju je potrebno, da bolnik leže takoj v posteljo in da se s pomočjo ASPIRIN tablet dobro spoji. Na ta način je najbolj mogoče preprečiti to nevarno bolezen.

BAYER VE, KAJ POMAGA!

ASPIRIN TABLETE

— Otčni zbor društva zobozdravnikov. V nedeljo 11. marca 1934 se je vršil občni zbor društva zobozdravnikov dravske banovine. Obravnavala so se važna stanovska vprašanja, glede katerih se je ugotovila soglasnost celokupnega članstva. Izvoljeno je bilo sledeče vodstvo: predsednik dr. A. Logar, podpredsednik dr. R. Hlavaty, tajnik dr. Egon Basin, blagajnik dr. M. Kambič in odborniki dr. J. Kallay, dr. B. Kristan, dr. J. Vrhovec, dr. C. Brenčič, dr. Grebenc.

— Nad milijon in pol za kolke v dveh mesecih. V Sloveniji so razne stranke februarja plačale pri vseh okrožnih in okrajnih sodiščih za sodne takse, plačane v kolkih, znesek 781.656 Din. V januarju in februarju pa skupaj 1.596.077 Din. Lani februarja je bilo plačano na taksah 1 milijon 252.689 Din.

— Cestna doklada v Ljubljani in okolici. Okr. cestni odbor za Ljubljano in okolico, spadajočo pod ljubljansko okoliško glavarstvo, je sklenil pobirati za leto 1934. v svrhu kritja primanjkljaja 7% cestno doklado na vse neposredne, dokladam podvržene državne davke. Primanjkljaj znaša okoli 1.790.000 Din.

— Pri isihanju sledi na kovarec naravne »Franz Josefovce« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez truda izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

— Razglas. Ravnateljstvo za šume v Ljubljani bo oddalo na prvi ustmeni licitaciji dne 24. t. m., v slučaju neuspele prve dražbe pa na drugi ustmeni licitaciji dne 4. aprila t. l. v enoletni zakup mlin ob potoku Obrhu pri Kostanjevici, k mlinu spadajo objekti in del polja. Obe licitaciji bosta v uradnih prostorih šumske uprave v Kostanjevici.

— Sava pri Zagrebu grozi. Sava je v zadnjih dneh zaradi deževja tako narasla, da je postala pri Zagrebu nevarna za nasipe. Oblasti so odredile stalno varnostno službo na nasipih. Če bo narasla s tako vztrajnostjo kakor dosedaj, obstaja resna nevarnost, da se bo razlila čez bregove in ogrožala del mesta.

— Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica najboljšo olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se uporablja zelo milo odvajajoča »Franz-Josef« voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom.

— Zaradi mavrice je znorela. Iz Bosanskega Broda poročajo: Kmetica Ivka Brzič iz vasi Pečnik pod Vučjakom se je ponoči vržala od svoje sestre in med potjo zagledala nad Vučjakom mavrico. Po naravi je bila silno praznoverna in se je mavrice tako prestrašila, da je omedlela. Našli so jo kmetie in jo spravili k zavesti. Pri tem pa so opazili, da se je ženska omračila um. Tudi poklicani zdravnik ji ni mogel pomagati in so jo odpravili v zavod za umobolne v Sarajevo. Praznoverni vaščani komentirajo vse to kot napoved velike nesreče, ki bo v kratkem zadela vso okolico.

— Belgrad in Zagreb. Prebivalstvo teh dveh jugoslovanskih mest hitro narasča. zlasti v Belgradu. Belgrad ima danes že 300.000 ljudi, Zagreb pa 186.000. Kar se tiče mestne površine, je Belgrad sedemkrat večji od Zagreba.

— Rdeč dež nad Splitom. Predvčerajšnjim so imeli Splitčani priliko opazovati redek naravni pojav. Padal je tako zvan »rdeč dež«. Že več dni je divjal nad morjem orkanski jug. Predvčerajšnjim zjutraj je bilo vse nebo rdeče barve. Menijo, da je jug prinesel s seboj saharški pesek. Okrog 10 dopoldne je začel padati rdeč dež, ki je vse ceste,

ulice in hodnike pokril z rdečo barvo. Radi orkana ni prispel v Split noben parnik.

— Veliki teden. Po 60 letih smo dobili Slovenci zopet že dolgo pričakovano knjižico — opis obredov velikega tedna. Priredil jo je Jože Pogačnik. Ima 322 strani in stane z rdečo obrezo 28 Din, zlato 40 Din. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Bogoslužje velikega tedna je po vsebini najpomembnejše in po obliki najlepše v vsej katoliški liturgiji svete Cerkve. Knjižica je namenjena vsem slojem in za vsako izobrazbo — zani-mala bo tako izobražena kot delavca. Pomagala mu bo te veličastne obrede, zmagoslavno žaloigro našega odrešenja pravilno razumeti, da se jih bo redno udeleževal in molil s Cerkvijo. Knjižico je prirejena tudi tako, da bo v pomoč organistom, cerkvenikom in strežnikom, da bodo mogli svoje dolžnosti laže in lepše vršiti. Knjižico vsakemu prav toplo priporočamo.

— Za svoj denar kupujte prvorazredno blago! Vedno in povsod zahtevajte Radensko Slatino!

Celje

— Velika tatvina na Lopati. V sredo je zagrešil dosedaj neznan vlomilec in tat na Lopati pri nekem posestniku veliko tatvino. S sekro je odprl zaklenjene prostore ter odnesel masti, mesa in drugega blaga v vrednosti okrog 3000 Din.

— Pretep v Gubčevi ulici. V Gubčevi ulici so se stopli zvečer fantje, pet po številu, zaradi neke ženske. Polietja je vse aretirala, jih kaznovala, mlado dekle, ki je tudi spolno bolna, pa oddali v Ljubljano v bolnišnico.

— Pes se je zatekel. Velik pes volčjak se je zatekel pred nekaj dnevi v Zavodno, Cesta na grad 16, kjer ga dobi lastnik.

— Dišška predstava v mestnem gledališču. V četrtek zvečer so osmošolci celjske gimnazije vprizorili v proslavo 90 letnice rojstva Josipa Jurčiča v mestnem gledališču »Desetega brata« v Govekarjevi dramatisaciji. Občinstvo se je polnoštevilno odzvalo vabilu in popolnoma napolnilo gledališče. Dijaki so se potrudili, da so podali to narodno igro čim boljše. Najboljši so bili pač Dolef (Fischer), Martin Spak (Kline), Neža (Glückova) in Dražarjev Francelj (Piki). Režiral je g. Kosič, ki je tudi nastopil v vlogi Krjavlja. Pred začetkom predstave je g. Fischer v kratkih, pa jedrnatih besedah orisal Jurčičovo življenje ter njegovo delo in njegov pomen za slovensko slovesstvo. — Osmošolcem celjske gimnazije k lepemu uspehu najlepše čestitke ter želimo, da bi delovali v tej smeri še naprej.

— Smrtna kosa. V Gaberju, Tovarniška ulica 9, je umrl g. Krušec Stefan, delavec, 71 let; v Zavodni št. 52 pa po dolgem trpljenju Krainc Jožefa, 80 let, obč. reva iz St. Jurja ob j. ž. — N. v m. p.

Pišce

Kmetijski praznik. Zdi se nam, da je bilo šele včeraj, ko se je začelo po Pišceh šušljati, da se misli pri nas ustanoviti kot prva v brežiškem okraju 3 mesečna kmetijsko-nadaljevalna šola. Toda čas hiti in so se že od takrat obrnili trije meseci tako, da smo že 11. t. m. polatili račun o uspehu te nadaljevalne šole. Zaključna slovesnost je bila pravi kmetijski praznik. Ob pol 3 se je zbralo v tukajšnji narodni šoli mnogo prijateljev in podpornikov ter delavcev naše kmetijsko-nadaljevalne šole. Kot neblogljeno delo je bil začetek šole, a zaključna slavnost, združena z izpraševanjem, govori, deklaracije in godbo, je pokazala, kaj zmorejše pridne roke in pa razumevanje na pravem in merodajnem mestu. Zadržilo nas je znanje onih, ki so obiskovali pouk. Človek si more komaj predstavljati, koliko truda in žrtve je bilo treba, da je bil uspeh tako lep. Vsa zahvala za to gre pač voditelju šole g. šol. upravitelju Janku Roškariju in njegovim pomočnikom. Tudi naš občinski odbor zasluži priznanje in zahvalo, da je šel šoli gmotno in tudi drugače na roko.

Št. Vid pri Stični

Umrl je v Velikih Pečah Kastelic Anton (po domače Petan). Bil je 85 let star. Kot cerkveni ključar podružnične cerkve v Velikih Pečah in kot dober gospodar je bil daleč na okrog znan. Večni pokoj njegovi duši!

Kmetovalci so žalostni sedanje pomladi. Zito je večinoma segnilo. Marsikje bo treba njive preorati. Silno povprašujejo po jarem jecmenu in jarm rži. Toda malokateri imajo tako seme.

Sadjeferci se močno pritožujejo čez zajca. Marsikatero drevesce je od zajčjega zoba okrog in okrog ogolodano. Ne kaže drugega, kakor ali drevesca odžagati in vnovič cepiti, ali pa posaditi drugo drevesce in ga dobro zavarovati pred zajcem. Toda ni denarja...

Poplavljeni so dobili od banovine uprave in od katoliške akcije precej krompirja in koruze. Vsaj toliko časa se bodo prehranili, da zraste nekaj zelenjave. Brez podpore bi pa bila v mnogoteri hiši lakota.

Radi denarne stiske je številno Mohorjanov padlo lani od 330 na 230 in letos na 140.

Naznanila

Liubljana

1 Misijonsko predavanje s eksoptičnimi slikami v unijski dvorani na praznik sv. Jožefa ob 8 zvečer. Predava naš misijonar o. Anton Vizjak D. J., ki se je moral radi bolezni vrniti iz Indije. Govoril bo »O bojih in zmagah naših misijonarjev v Bengaliji«. Pobirali se bodo samo prostovoljni darovi za naše pomoči tako potrebne misijonarje.

1 Kino Kodeljevo. Danes ob 20 »Pesem za tebe« (Jan Kiepura) in »Frankensteine«. Jutri ob 15, 17, 19, in 21 »Pesem za tebe«. V ponedeljek ob 15, 17, 19, in 21. »Nekoč je živel muzikus«.

1 Koncert malih mariborskih harmonikarjev drevo ob 20 v Unijski dvorani. Nastopi 30 dečkov in dekle v kranjskih narodnih nošah. Predprodaja vstopnic od 6—20 Din. je čez dan v Mestni knjižnici, od pol 20 pa pred Unijsko dvorano. Obisk najtopleje priporočamo vsem mladim ljubom.

1 Senefelderjeva proslava. Razstava litografije od 17. do 19. marca 1934 v dvorani Okrožnega urada. Vstop prost.

1 Klub inženjerjev in arhitektov-pripravnikov vabi svoje člano na občni zbor v sredo 21. marca ob 20 v stolnem Zdrženju jugoslovanskih inženjerjev na Kongresnem trgu 1-II (poslopje Kazine).

1 Razstava otroških risb je v nedeljo 18. in ponedeljek 19. marca t. l. na učiteljski profesor g. dr. Karel Ozvald o važnosti otroškega risanja v predšolski dobi za poznavanje otrokove duševnosti. K obisku, ki je brezplačen, vabi društvo »Sola in dom«.

1 Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg št. 9.

Za katero boleznijo so umrli veleumi?

Tudi v starosti človek ustvarja

Ko prebiramo dela slavnih mož, učenjakov in umetnikov, se pogosto vprašamo, kako so ti ljudje živeli in kakšen je bil konec njihovega življenja. Dela slavnih mož ne odvisijo samo od individualnih posebnosti in od nadarjenja posameznika, temveč pogosto tudi od slučajja in raznih malenkostnih dogodkov, včasih zopet od gmotnih skrbi in bolezni, ki pogosto vplivajo vzpodbujevalno ali pa tudi ovirajoče na umetnika. Navadno ustvarijo veleumni najboljše dela v mladosti, v času silnega mladostnega poleta ali moške zrelosti. Toda to pravilo ima tudi mnogo izjem. Tizian je še v 99. letu ustvaril svoje veliko delo »Pietà« in drugo delo zopet »Kronanje s trnjem«. On ni umrl za oslabelostjo, temveč za kugo.

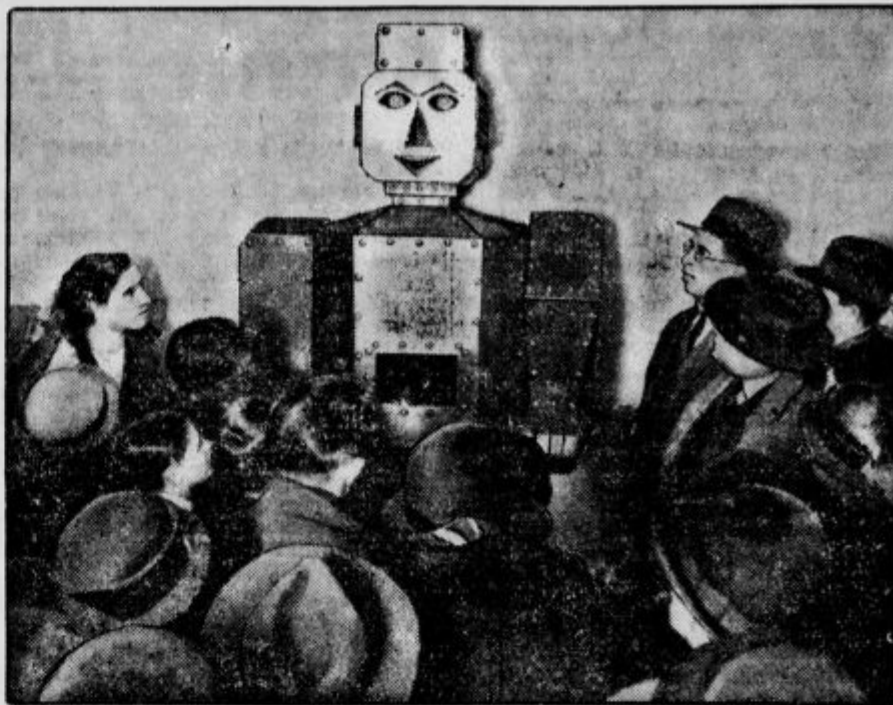
Voltaire je še do 84. leta ohranil svoj humor in svojo hudomušnost, čeprav je do te starosti delal še po 18—20 ur na dan. Sam si je zdravil starostno bolezen »prostatihypertrophijo«, ker ni zaupal zdravnikom. Ko se je preselil iz Ferneya v Pariz, je pričel preveč piti kavo in se opajati z opijem ter si tako uničil zdravje.

Goethe, ki je v 83. letu umrl za hrip, Tolstoj, ki je našel pljučnico, ko je na begu iz Jasnaje Poljane v neki samostan čakal na neki postaji in je umrl v 82. letu, in Kant, ki je po rednem življenju umrl v 80. letu, so dokazi nezmanjšane tvornosti duhovne sile do visoke starosti. Verdi je še pri 74. letu zložil »Othello« in pri 80. letu »Falstaff«. Haydn, ki je umrl v 77. letu, je ohranil do 71. leta svojo polno umetniško intuicijo. Bach je oslepel po neki operaciji in je umrl v 65. letu. Grillparzerja je pri 81. letu zadela možganska kap. Ta je pobrala tudi mnogo drugih slavnih mož, ki so bili nagnjeni k epilepsiji, kakor so bili Flaubert, Stendhal, Victor Hugo, Böcklin. Našle smrti sta umrla Seneca in Lavoisier. Seneca je obsodil Neron na smrt,

ker se je udeležil zarote proti njemu; dal pa mu je na izbero, kakšne smrti hoče umreti. Seneca si je dal prerezati žile, toda to umiranje se mu je zdelo predolgo, vzel je strup. Toda to še ni bilo zadosti in končno se je zadušil s paro. Lavoisier slavní kemik, je končal pod giljotino; ko je prosil, naj vsaj za nekaj časa odgodijo usmrnitev, da bi dokončal še neko delo, so mu odgovorili: Republika ne potrebuje ne učenjakov ne kemikov! Lermontov je v 27. letu padel v dvoboju prav tako je končal 38-letni Puškin. Stifter, ki je bolehal za rakom na jetrih, je končal kakor Raimund s samoumorom.

Mnogo učenjakov in umetnikov je pobral rak: Bethovna, Fr. Th. Vischerja, Wedekinda, Strindberga, Uhlanda in Mörichea; za jetiko so umrli Schiller, Chopin, Čehov in Dostojevski.

Pri sifilitičnih obolenjih nastopijo posebni pojavi. Po izbruhu paralize nastopi pogosto izredna produktivnost ali pa pri tabesu popoln duševni razkroj. Pomislimo samo na dela Nietzschea (44 let) ali Maupassanta (43 let) ali Huga Wolfa (43 let). Deset let pred strašnim koncem je Maupassant spisal še 6 velikih romanov, dve gledališki deli in 215 novel izredne umetniške vrednosti in Nietzschejeva dela so se kopičila z nenavadno brzino tik do izbruha neozdravljive paralize. Pri H. Heineju in E. T. A. Hoffmannu, ki sta oba umrla za tabesom, vidimo jasno, kako je bolezen izpremenila način ustvarjanja. Wagner je umrl za naduho, Schopenhauer za sklerozo. Infekcijske bolezni, ki jih danes še več ali manj uspešno pobijamo, so bile vzrok smrti Danteja, ki je umrl za tifusom in Shakespearea, ki je umrl za isto boleznijo, ter Čajkovskega, ki ga je uničila kolera.

V Londonu so v neki manufakturni trgovini postavili človeka-robota. Odgovori vam na različna vprašanja in napove bodočnost, seveda vedno tako kakor mu ukažejo vsemočči instrumenti, s katerimi so ga napolnili inženjerji.

V Argentini velja človek po smrti, če nimaš denarja za pokop, te sežgejo kar plača

Čeprav je pokopališče na Cakariti ogromno, je vendar veliko, veliko premajhno. Premisliti je treba, da ima mesto Buenos Aires več ko še enkrat toliko stanovalcev, kakor ima prebivalcev vsa Slovenija, in da Cakarita vseeno ni še enkrat tako velika, kakor vsa slovenska pokopališča skupaj, marveč je mnogo, mnogo manjša.

Da torej Cakarito po možnosti razbremenijo, je mestni svet že pred leti postavil sredi Cakarite krematorij, kjer mrliče sežigajo. (Kakor znano, katoliška cerkev sežiganje mrličev prepoveduje.)

Človek v Argentini tudi po smrti »toliko velja, kar plača«: v zemljo pride namreč samo tisti mrlič, za kogar so plačali sorodniki in prijatelji posebno takso, ki razmeroma ni majhna. Za kogar ni denarja, tudi ni groba v zemlji, marveč je neusmiljeno sežgan.

Posebno sežigajo tiste, ki so pomrli po bolnišnicah. Kogar ne zahtevajo svoji tekom štiriindvajsetih ur po smrti, je sežgan. Tudi veliko Slovencev je bilo že tako upepeljenih.

Prva svrha krematorija na Cakariti je ta, da grobovi ne zavzemajo preveč prostora.

Toda, čeprav je vsak dan razmeroma mnogo mrličev sežganih, pa je pokopališče še vedno veliko premajhno. Treba si je izmisliti še kaj drugega.

Naši domači predpisi hočejo, da se prekopavajo grobovi po petnajstih letih. Na Češkem sem opazil

celo, da jih prekopujejo šele po osemnajstih letih. Na Cakariti so jih prekopavali do pred kratkim po desetih, lani pa je dal mestni svet odredbo, da naj se prekopujejo grobovi že po petih letih!

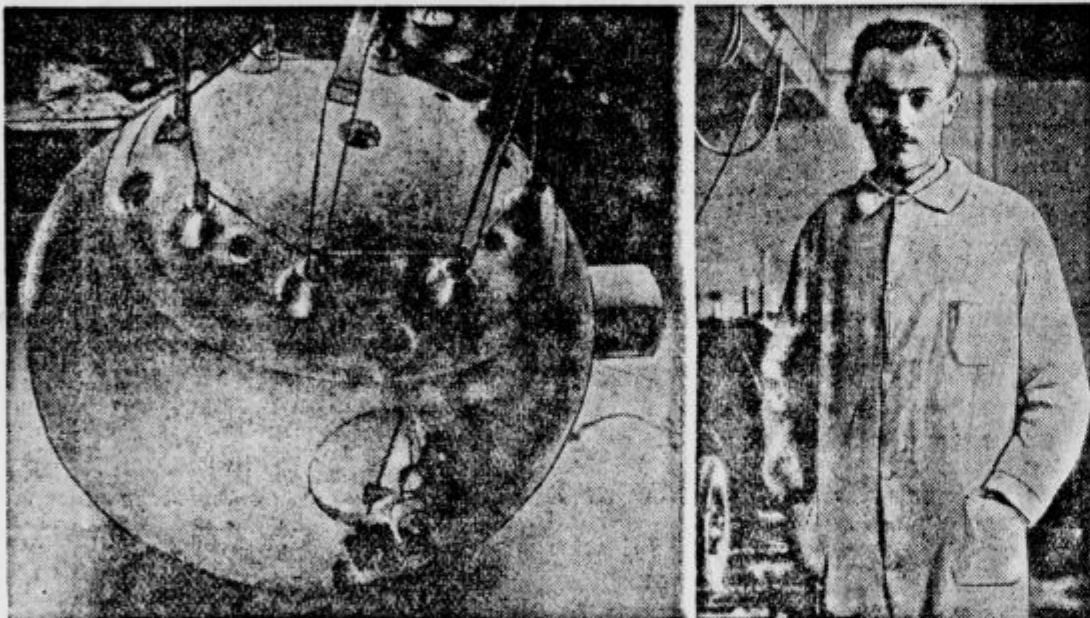
Ko je preteklo pet let, prejmejo sorodniki pokopnega, ali tisti, ki so mu plačali grob, obvestilo, da bo tega in tega dne, ob tej in tej uri, ta in ta grob prekopan.

Ob določeni uri odpro torej grobarji grob. Če so pokopniki sorodniki prišli k prekopavanju, poberejo kosti, ki v zemlji niso imele časa segniti, jih zlože v posebno žaro, ki jo postavijo v votlino v pokopališkem zidu, za kar je treba plačati seveda novo pristojbino. Če sorodnikov ni bilo, poberejo kosti grobokopi, jih nalože cele skladanice iz mnogih grobov in jih peljejo v krematorij, da jih sežgo.

Pred par meseci me je neki znani Argentinec povabil na prekopavanje groba svoje hčerke. Bilo je ogabno in presunljivo. Rakev še ni segnila. Topo je udaril grobar, vaje svojega opravila, in s silo odtrgal pokrov. Tudi truplo je bilo še dobro ohranjeno. Če je hotel mrliča spraviti v žaro, je moral lomiti kosti!

Prav kmalu ne bodo buenosajreški mestni občini nobeni drugi ukrepi več pomagali, kakor novo pokopališče zunaj mesta, ki bo moralo biti s hitrimi prevoznimi sredstvi združeno z mestom živih. (Dališbor v »Naše duhovno življenje«.)

Piccardovi učenci poltijo v stratosfero

V Bruslju se pripravljajo na nov polet v stratosfero. V gondoli bosta stopila dva asistenta profesorja Piccarda. Vse priprave nadzira profesor sam. — Na levi gondola v laboratoriju na vseučilišču, kjer vstavlja merilne aparate. — Na desni Max Cosyns, Piccardov asistent, ki bo poletel v stratosfero.

Otrok — upanje sovjetov

Londonški dnevnik »United News« prinaša čudno poročilo svojega moskovskega dopisnika o »socializaciji«, t. j. podzavljenju čudežnega otroka Kolje Dimitrijeva. Devet let star deček je bil vsestransko ogledan po zastopnikih najvišjih znanstvenih in pedagoških ustanov. Vsi strokovnjaki so priznali, da zasluži Kolja priimek »drugačnega Paspala«, ker je izredno nadarjen. Čeprav se ni nikoli učil računstva, je izkazal temeljite matematične zmožnosti. Se bolj je navdušen za zgodovino, književnost, naravoslovje. Deček je prečital v izvirniku skoro vse važnejše grške in latinske klasike, dasi ni bil nikoli deležen pouka v teh jezikih. Odbor strokovnjakov je sklenil, da mora država Koljo odzvati staršem in mu omogočiti neoviran razvoj njegovih genialnih zmožnosti. Isti odbor bo neprestano poročal prosvetnemu komisarjatu o telesnem in duševnem napredku odlikovanca, izvajal psihofizična opazovanja itd. Moskovski dnevnik že piše, da bo Kolja »upanje sovjetov«, a kdo ve, če le ne bo postal samo povprečen zemljan?

Turk Zora Aga, ki trdi, da je bil rojen leta 1774 in je torej najstarejši človek na svetu, bi se rad sedaj štirinajstič poročil. Ker nima dovolj dohodkov, je prosil carigrasko obščino, naj mu poviša pokojnino. Njegova zaročenka je stara 40 let.

Iz dneva v dan

Recenzentu: Bodi vitez brez strahu, pa tudi brez graje...

Najlepše cvetke cvetejo na sosedovem vrtu.

Recept: Ženski se ne prikupiš, ako jo hvališ, temveč s tem, da druge grajaš.

Neki slavní dušeslovec je razpisal nagrade za ženske, ki ne gledajo v zrcalo. Neka slepa ženska je prejela nagrado.

Nabiravec: V mladosti zbiramo upanja, v starosti spomine.

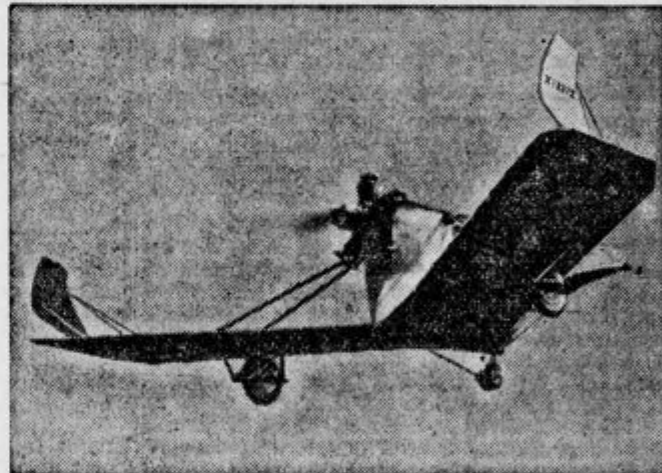
Poklon smatrajo ženske za najduhovitejšo izmed vseh filozofij. (Aleksander Engel.)

Mussolini (na desni) spremlja madjarskega ministrskega predsednika po prihodu na rimsko postajo.

To je letalo, ne metulj!

To nenavadno letalo, ki ga prodajajo po nizkih cenah, je zgradil ameriški pilot W. D. Watermann. Letalo sploh nima repa in vijak ga žene s hitrostjo 150 km na uro. Za dvig potrebuje prav malo prostora. Američani so mu zrekli »metulj«.

Najstarejši škol

Metropolit Nove Zelandije Franc Redwood gotovo zasluži naslov najstarejšega škola na svetu. Star je 95 let in 69 let je preteklo, odkar je postal duhovnik. 60 let je šlo v večnost, odkar ga je kardinal Manning 17. marca 1874 na praznik sv. Patricka posvetil v škola in 47 let je že nadškof v Wellingtonu.

Davke je plačal s svojo obleko

Pariški davkarji so neprestano nadlegovali 70-letnega Parižana Louisa Deshouillieres. Moral bi plačati 200 frankov davka, živel pa je od skromnih dohodkov. Davkarja mu je pošiljala opomin za opominom. Končno se je stari Louis teh opominov naveličal. Nekega dne se je prikazal v davčnem uradu, si naglo slekel vso zgornjo obleko in jo zagnal uradniku na mizo: »Tu imate«, ker nimam denarja. Vzemite in pustite me v miru.

Preden je prišel uradnik k sebi, je Deshouillieres že zginil. V hudem mrazu se je plazil v spodnji obleki po pariških ulicah proti domu. Toda zalotili so ga podjetni fotografi in ga fotografirali. Ime Louisa Deshouillieres bo zapisano v knjigah francoskih finane gotovo na častnem mestu.

Na pesnikovem domu. »Kako daleč si že?«
»Junak bo vsak hip prošil za roko.«
»Potem reci junakinji po mojem naročilu, naj odgovori ne!«

Vsak bo kupil, ker smo poceni, kot še nikoli!

Moške čevlje . . . Din **75^{.-}**
Ženske čevlje . . . Din **59^{.-}**
Otroške čevlje . . . Din **16^{.-}**

Vse z usnjenim podplatom.

Ant. Krisper
Ljubljana

Mestni trg 26 Stritarjeva ul. 1—3

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 17. marca: 12.15 Zbor donskih kozakov (reproduc. pesmi). 12.45 Poročila. 13.00 Čas, valčki in polke v reproduc. glasbi. 18.00 Reproduc. vesele slovenske pesmi. 18.30 Zabavno predavanje (ga Medvedova in g. Sancin). 19.00 Ljudski nauk o dobrem in zlu III. (Posebni nauk o vesti.) Prehod od čuvstvenosti k vesti (prof. Veber). 19.30 Zunanji polit. pregled (dr. Jug). 20.00 Prenos opere iz Maribora: »Mala Floramye«. V odmoru čas in poročila.

Nedelja, 18. marca: 7.45 Vinograd spomladi (inž. Zupančič). 8.15 Poročila. 8.30 Telovadba (Pustišek). 9.00 Versko predavanje (dr. Opek). 9.30 Plošče. 10.00 Iz zapisov delavskega reporterja (Ivan Vuk). 10.30 Plošče. 10.45 Ob 520 letnici poslednjega ustoličenja na Gosposvetskem polju (Vladimir Puc). 11.15 Slovensko glasbo izvaja radio orkester. 12.00 Čas, plošče. 15.00 Prenos koncerta sokolske župe Kranj z Jesenic. 20.00 Radio orkester. 20.45 Plošče (zbori). 21.15 Vokalni solistični koncert gdne Igljčeve. 21.45 Čas, poročila, radiojazz.

Drugi programi:

Sobota, 17. marca: Belgrad: 20.00 Grieg. Koncert za klavir in ork. 21.05 Narodne pesmi. — Zagreb: 20.15 Komorni koncert. 21.15 Narodne pesmi. — Dunaj: 19.00 Beethovne najpopularnejše klav. sonate. 20.05 Pot v svetovje. — Budimpešta: 20.00 Prenos iz kmet. gledal. v Keckemetu. 21.20 Vojska godba. — Milan-Trst: 20.40 Cardaska knežinja (Kalmanova opera). — Rim: 20.40 Plošče. — Praga: 19.20 Sramel. 20.00 Nürnbergka lutka (Audranova opera). — Varšava: 21.20 Chopinova klavirska glasba. — Vsa Nemčija: 19.00 Gottfried Daimler (ob 100 letnici rojstva).

Največja izbira in najnižje cene

kompletnih potrebščin
za šivilje in krojače.

Istotam bogata izbira damskega
perila, žepnih robcev, kravat,
vsakovrstnega modnega blaga, itd.

Josip Petelinc, Ljubljana
za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. — Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. Hrnjak, lekarnar, Sisak

Zaščitni znak

ZAHVALA. Vsem, ki so nam ob smrti našega nepozabnega soproga, ljubljene ga papana, sina, brata, strica, svaka in zeta, gospoda

DR. ERNESTA KOBETA

starešine sreskega sodišča ljubljanskega

izrazili svoje sožalje in izkazali dragemu pokojniku zadnjo čast, izrekamo najiskrenejšo zahvalo. Iskreno hvaležni smo predstavitelju g. prostu dr. Cerinu Karlu za vodstvo pogreba, častiti duhovščini in gg. oo. frančiškonom. Dalje izrekamo zahvalo g. predsedniku ljubljanskega okrožnega sodišča P. Keršiču, g. zastopniku apelacijskega sodišča dr. Al. Debeljaku, zastopniku sreskega sodišča sodniku g. F. Merali, g. sodniku Branku Goslarju za iskrene poslovilne besede, namestniku drž. tožila ljubljanskega in zastopniku društva »Pravnik« g. dr. Lučovniku, predsedniku okrožnega sodišča novomeškega g. dr. J. Kavčiču, zastopnikom »Društva slov. sodnikov« gg. A. Kacjanu in J. Prijateljcu, ter novomeškimi in vsem njegovim številnim gg. stanovskim kolegom, vis. pis. ravnatelju g. Abramcu, zastopniku »Zaščite« g. VI. Bajdu. Nadalje g. sreskemu načelniku F. Loberju, g. županu dr. J. Režekcu, g. žandarmerskemu majorju Zivkoviču, gg. častnikom in gg. zastopnikom novomeških uradov. Posebno zahvalo izrekamo g. zdravniku dr. Pavlu Kraju za njegov požrtvovalen trud v njegovi bolezn. iz vsega srca se zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja kakor tudi vsem mnogostevilnim prijateljem in znancem iz Ljubljane, Novega mesta, Kranja in Skofje Loke, gg. usmiljenim bratom, nosilcem krste in končno prav vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin pokojnika in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica bo v soboto, dne 17. marca t. l. ob 8 v stolni cerkvi.

ZALUJOČI OSTALI

Težave in skrbi naših stanov

Trgovski potniki nekdanj in sedaj

Pred vojno je bilo število trgovskih potnikov majhno, pa tudi Slovenci niso imeli one vloge v trgovini kot jo imajo danes. Bili smo mali trgovci, katere so obiskovali nemški potniki iz Gradca, z Dunaja in Trsta, naše veletrgovine ni bilo in tako tudi nismo imeli dosti trgovskih potnikov Slovencev.

Po vojni pa so se razmere temeljito predrugačile. Slovenci smo nacionalizirali velik del trgovine in cela vrsta naših »tvrđ« se je razvila v veletrgovine, ki so začele zalagati deloma z izdelki slovenske industrije, ki se je zelo razmahnila, deloma pa z uvoženim blagom ne samo vso Slovenijo, ampak tudi druge dele države. Zaradi tega je prišlo v polje trgovskih potnikov mnogo novih ljudi. Poleg tega je bilo treba vpoštovati še dejstvo, kako je v povojnih letih vse nujno potrebovalo najrazličnejše blago in je bila tedaj trgovina lahek posel, pri katerem se je dalo zaslužiti. Toda tudi ta leta so minula, prišla je stabilizacija dinarja, za njo pa sedanja svetovna gospodarska kriza. Potništvo, ki se je po vojni razbohotilo, saj je vse sililo v ta stan, je začelo preživljati resne čase.

Poleg tega pa so se še pojavili potniki, ki so obiskovali zasebne stranke, in s tem zmanjšali prodajo malemu trgovcu, ki tako ni mogel več naročati večjih količin, kot jih je naročal prej pri vsakokrajnem obisku potnika.

Podeželsko trgovstvo je zašlo v slabe razmere, ker je odpadel njegov najboljši kupec kmet, in množiti so se začele insolvence. Poleg tega so morali plačilni roki biti vedno daljši, da so jih trgovci

zmogli. Insolvence so začele naraščati in najhujše je bilo lani, ko smo imeli nesrečno posredovalno postopanje.

Posledice niso izostale za potniški stan. Vedno težje je priti do kupcev, kar pa še ni konec, ker je treba biti hud boj za plačilne roke, ki se razlegujejo do neznanih meja. Veliki trgovci postajajo tudi že bankirji za svoje odjemalce. Potrebna je skrajna previdnost pri kreditiranju odjemalcev.

Poleg tega je v stanu veliko ljudi, ki ne spadajo vanj, ker ne odgovarjajo točno pojmu trgovskega potnika. Poleg tega se je razpasla tudi navada, da angažirajo industrije z inozemskim kapitalom tudi inozemske potnike, ki hodijo okoli kot »prodajni ravnatelji« in dobro služijo, pa čeprav se ne znajo dobro našega jezika.

Lani je naša Zbornica za TOI v smislu tozadevnega zakona izdala 366 legitimacij za potnike. To je velik padec v primeri z letom 1932, ko je bilo izdanih 582 legitimacij. Vendar je treba vpoštovati, da je število profesionalnih trgovskih potnikov in zastopnikov manjše. Dokaz temu je članstvo Društva trgovskih potnikov, ki šteje okoli 130 članov. Društvo skuša uveljaviti tudi za potnike potrebo čimvečje strokovne usposobljenosti in skuša pridobiti članom vozne olajšave. Društvo je v zvezi z ostalimi organizacijami potnikov v državi (Zagreb in Belgrad), s katerimi stalno zboruje. Organizacija trgovskih potnikov in zastopnikov ima občni zbor dne 19. t. m. ob pol 9 dopoldne v Trgovskem domu.

Pri slučajnostih se je zopet razpravljalo z ozirom na dopis Zveze trgovskih združenj glede pristopa celjskega združenja k Zvezi. Tudi v bodoče Celje k Zvezi ne bo pristopilo, dalje o koledarjih kot novoletnih nagradah in se puste v tem oziru članom proste roke.

★

Izvoz koruze v CSR. Našo včerajšnjo vest, da je Českoslovaška dovolila uvoz 1500 vagonov koruze Romuniji in naši državi, je popravili, da je dovoljen uvoz 1500 vsaki omenjenih držav. Za nas pomeni to torej možnost uvoza 1500 vagonov do dne 15. maja.

Nihag, lesna industrija in trgovina v Zagrebu izkazuje za 1932/33 pri glavnici 6.18 milij. Din 1.82 milij. izgube (1931/32 1.6 milij.).

Dobava kruha. Dne 20. marca t. l. se bo vršila pri upravi jetnišnice dež. sodišča v Ljubljani prva, dne 30. marca t. l. pa druga usna licitacija za dobavo kruha za čas od 1. aprila do 31. junija 1934.

Borza

Dne 16. marca 1934.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha, New Yorka, Pariza, Prage in Trsta. Popustila sta Berlin in London, dočim sta narasla Amsterdam in Bruselj.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 9.15—9.25, na zagrebški po 9.195 in belgajski po 9.17. — Grški boni so notirali v Zagrebu 35 bl. v Belgradu pa 33—34.50.

Ljubljana, Amsterdam 2311.57—2322.93, Berlin

Sport

Rapid v Ljubljani

Jutri na igrišču Primorja ob 15.30. — Ob 14 predtekma.

Jutri bomo imeli v Ljubljani zanimivega gosta in sicer mariborskega Rapida, enega naših najboljših klubov. — Mariborski Rapid je pretendent za prvo mesto v podzveznem tekmovanju. Svojo zadnjo prvenstveno tekmo v jesenski sezoni prošlega leta v Ljubljani proti Iliriji je odigral neodločno. Že tedaj se je videlo, da je moštvo Rapida zelo ambiciozno in izredno požrtvovalno.

Koliko je gornjih lastnosti ohranil Rapid, bomo videli jutri. V vsakem oziru bo moral napeti vse sile, če bo hotel doseči ugoden rezultat, kajti jutri bo imel proti sebi ligaško enajstoroico. Za moštvo Primorja bo jutrišnja tekma ena izmed priprava za prihodnje prvenstvene borbe. Če bo hotelo še uspeti, bo moralo prav krepko zagrabiti, kajti Rapidovo moštvo se ne sme podcenjevati.

Jutri se nam torej obeta zanimiva borba na igrišču Primorja. Igra se ob vsakem vremenu. V predtekmi ob 14 nastopi juniorski team Primorja proti ljubljanskemu Korotanu.

Dekliški in juniorski country

Jutri ob 11 pod Cekinovim gradom.

Pod pokroviteljstvom mestne občine ljubljanske bodo tekmovali jutri lahkoatletinje v country-teku, ki ga priredi podzveza ženskih sportov za prvenstvo Dravske banovine. Proga je dolga 2000 m in vodi od drsališča Ilirije po bližnji okolici posestva g. Koslerja, tako, da bo potek tekmovanja od starta do cilja popolnoma viden.

Ob pol 11 bodo startali v propagandnem country-teku juniorji, ki so se za gornje tekmovalje tudi dobro pripravili. Juniorski tek prireja SK Ilirija.

Obe prireditvi se bosta vršili ob vsakem vremenu. Pokal g. župana Dr. Dinka Puca kakor tudi ostala darila so razstavljena v modni trgovini Magdič na Aleksandrovi cesti. Vstopnina za obe prireditvi je propagandna, za odrasle 3 Din, za mladino in dijače 3 Din.

Finalne tekme za zimski pokal

Jutri in v ponedeljek se odigrata kar tri finalne tekme tega zanimivega turnirja.

Jutri nastopi v Kranju ob 13 Hermes proti Korotanu. Za to tekmo vlada veliko zanimanje, kajti z event. zmago bi si Korotan zboljšal svoje šance.

V ponedeljek, 19. t. m. pa nastopijo v Ljubljani na igrišču Hermosa: ob 14 Reka-Hermes, ob 15.30 Korotan (Kranj)-Primorje.

★

Odbornika JLAZ v Ljubljani. Drevi ob 10 bo v kavarni Emona važen sestanek po dveh polno-moženih delegatih Ilirije in Primorja. Dnevni red: gostovanje francoskega moštva v Ljubljani.

Kofce, 16. marca. Temperatura —6, pada suh sneg, smuka in izgledi prav dobri.

Tudi Vi se boste prepričali,

da so nogavice z gornjo varstveno znamko one, katere ste si vedno želeli Diskretno, gosto pletene in močne.

1360.69—1371.49, Bruselj 800.52—804.46, London 174.64—176.24, Curih 1108.35—1113.85, New York 3405.50—3433.76, Pariz 225.88—227, Praga 142.34 do 143.20, Trst 293.79—296.19.

Promet na zagrebški borzi je znašal 56.044 Din. Curih, Pariz 20.38, London 15.79, New York 309.75, Bruselj 72.225, Milan 26.55, Madrid 42.20, Amsterdam 201.858, Berlin 122.95, Dunaj 73.30 (priv 56.90), Stockholm 81.40, Oslo 79.35, Kopenhagen 70.50, Praga 12.85, Varšava 58.325, Atene 2.93, Carigrad 2.505, Bukarešta 3.05.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 72—73, agrarji 36—37, vojna škoda 316—318, begl. obvl. 53—54, 8% Bler. pos. 55—56, 7% Bler. pos. 51.50—52.50, 7% pos. Drž. hip. banke 65—70, Kranj, ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 72—74, agrarji 36.50—37 (37), vojna škoda 317—317.50 (317), 4. 314—315 (314), 5. 315 bl., 6. 310—312 (311), 12. 300 den., 6% begl. obvl. 53.50—54, 8% Bler. pos. 55—55.25 (55), 7% Bler. pos. 52—52.25 (51.50), 7% pos. Drž. hip. banke 65—70. — Delnice: Narodna banka 4100—4300, Priv. agr. banka 254—260 (253, 260), Osj. sladk. tov. 160 bl., Impeke 50 den., Trboveljska 106—115.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 72—73 (72), agrarji 36—36.75 (36.25), vojna škoda 316 do 316.50 (316.50, 316), 6% begl. obvez. 53.40—53.50 (53.75, 53.20), 8% Bler. pos. 54.50—55 (54.75), 7% Bler. pos. 52—52.50 (52.25), 7% pos. Drž. hip. banke 64.50—65.50. — Delnice: Narodna banka 4200—4300 (4200, 5150), Priv. agr. banka 253.50 do 254.50 (255.25, 250).

Žitni trg

Položaj je nadalje zelo čvrst in cene gredo polagoma gor. Posebno čvrsta je koruza radi vesti o dovolitvi izvoza 1500 vagonov v CSR. Nadalje pričakujejo, da se bo začel izvoz koruze tudi v Nemčijo in Italijo. Vsekakor je v koruzi — mogoče bodo trenotno cene nekoliko slabše — tudi v bodoče računati s stalnimi in celo dvigajočimi cenami. Tudi pšenica je čvrsta, ker baje namerala kupiti Privilegirana izvozna družba večje količine za izvoz v Avstrijo, da tako izkoristi nam dovoljeni preferencial. V drugih predmetih ni znatnejših izprememb. — Cene so bile danes sledeče: pšenica 110—112.50, koruza umetno sušena 80—82.50, stara iz leta 1932 86—87.50, času primerno suha 67—70 banatska s 14—15% vlage 75, moka 195—205.

Table tenis turnir

II. Veliki propagandni nagradni table-tenis turnir, ZSK Hermosa, pod pokroviteljstvom bana gosp. dr. Draža Marušića.

Vsem klubom udeležencem turnirja sporočamo: Začetek je v nedeljo ob 14 v areni Narodnega doma, po sledečem sporedu: V nedeljo ob 14 otvoritev in moštva po Davis cup sistemu do 18 in potem dalje ob 20 do 23. — V ponedeljek ob 8: Dame single in juniorji single, ob 10 single gospodov do 12 in ob 14 do 19 finalne single gospodov. — Ob 20.30 razglasitev rezultatov in razdelitev daril v restavraciji Zvezda. Zrebanje v soboto dne 17. t. m. ob 20 pri Keršiču.

★

LTTP. Službeno! Iz seje dne 14. t. m. Upravni odbor. Navzoči: gg. dr. Bajec, Grünfeld, Ciglar, Ramovš, Adamič, Furlan, Nemec, Zeleznikar, Horvat, Nagy. — Jugoslavija Celje naj nemudoma pošlje potek turnirja z dne 11. t. m. in nakaže brez-pogojno prispevek pobran na turnirju. Klubi se opozarjajo, da so dolžni pobirati dinarske prispevek od vsakega igrača in istega takoj nakazati istočasno s poročilom turnirja. — Za turnir ZSK Hermosa določijo se vrhovnim sodnikom g. dr. Bajec, namestnik Zeleznikar. — Sodniški zbor: dr. Bajec, Furlan, Venturini, Uršič, Dobnikar, Adamič, Thuma, Nagy V. — Verificira se rezultate turnirja: Reka: Slavija 9: 2, Ilirija: Reka 1: 9, Hermes: Korotan 9: 3, Korotan: Ilirija 8: 8. Klubi se morajo točno držati propozicij brzo-turnirja — Kooptira se v upravni odbor gosp. Adamič — Reka. — Vse potrebščine, kakor žoge, loparje itd. ima v zalogi blagajnik gosp. Ciglar po izredno ugodnih cenah.

Zbor sodnikov JLAZ v Ljubljani. V nedeljo 18. t. m. ob 10 dopoldne morajo biti na drsališču SK Ilirije sledeči: Windisch, Luin, Karba, Potrkar, Pevalak, Megušar, Kos, Mihel, Baltič, Kermavnar, Bradac Cek.

SK Ilirija (lahkoatletika sekcija). Na prvenstvu Celja v country teku nastopijo sledeči: Brčan Jože, Starman Adolf in Lado, Šporn, Osterman in Habič. Imenovani morajo biti jutri na kolodvoru ob 7. Voda pota je gosp. Osterman. Na juniorskem propagandnem country teku nastopijo jutri: Glavnik, Megušar, Zuccatto Vinko, Stopar, Magister, Tavčar, Jerman, Safošnik, Vovko, Šoer. Imenovan morajo biti jutri najpozneje ob 15 v garderobi na nogometnem igrišču. Točno! Opremo prinesite seboj.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

a) telefonsko po stanju dne 16. marca ob 7 zj:

Bistrična-Boh. jezero: +3°, dežuje, 15 cm snega, sneg južen, smuka slaba.

Bled: +1°, dežuje.

Kranjska Gora—Rateče-Planica: +1°, barometer pada, sneži, 35 cm snega, sneg južen. — Vršič in Tamar: 250 cm snega.

Zelenica: i in pol metra starega snega, 70 cm novega snega, sneži, smuka dobra.

b) pismeno po stanju 15. marca 1934:

Smučarski klub na Pokljuki: +3°, lepo, jasno, 40 cm novega snega na podlagi 140 cm, smuka dobra.

S temi boste zadovoljni 89:

črni in rjavi

Elegantni so in udobni. Dolgo trajajo, prihranijo
Vam denar, nudijo Vam udobnost. Povečujejo Vašo
sposobnost za delo.

JAMČIMO ZA DOBER MATERIAL IN IZDELAVO.

Alata

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah — za strojno
pletanje in ročna dela po
najnižih cenah pri trvdki
Karl Prelog, Ljubljana —

Jaffa pomaranče

sladke in sočne,
v prvovrstni kakovosti
prodaja
GOSPODARSKA ZVEZA
Ljubljana, Tyrševa cesta.

Glasba

Dve harmoniki
kromatično, štirivrstno, 80 bas, in diatonično (navadno) štirivrstno, obe malo rabljeni — poceni prodam. Maribor, Mejna ulica 5. (g)

Radio

Radio aparat
z gramofonom, moderen, nov, prodam. — V račun vzamem knjižico Ljubljanske Kreditne banke. Ponudbe pod »Priključek« št. 2957 na upravo »Slovenca«.

Obrt

Kašo
ješpren, ajdovo moko vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg 32.

Inserirajte
V
»Slovencu«!

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pečilna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Bogata izbira Vel. nočnih daril po znatno znižanih cenah pri staroznani trvdki
F. M. Schmitt
Ljubljana

Pred Škofijo št. 2 — Lingarjeva ulica št. 4
Točna posrežba! Solidne cene!

Službe iscejo

Organist in cerkvenik
išče službo. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (a)

Službodobe

Dekle
vajeno kuhe in splošnega gospodinjstva, dobi takoj službo v gostilni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2909. (b)

Trgovski pomočnik
mlad, začetenik, izurjen v trgovini z mešanim blagom, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe pošiljati na upravo »Slovenca« pod »Priden« št. 2896. (b)

Službo dobi
vojaštine prost ključavničar, ki je obenem sofer, ki bi lahko nadomestoval dobrega pomočnika ali soferja. Ponudbe pod značko »Trezen« št. 2864. (b)

Prvovrstna šivilja
se išče za moško perilo tudi po meri — proti dobri plači. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 2940. (b)

Denar

Hranilne knjižice
in prepise prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov jemljemo do preklica zopet v račun A & E. Skaberne. Ljubljana. (r)

Kredit
kratkoročni, do 100.000 dinarjev, dam proti prvovrstnemu jamstvu. Ponudbe na Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana, pod »1934«. (d)

Citajte in širite
»Slovenca«!

Vnajem

Lokal v Kranju
na najprometnejši točki, pripraven za pisarno ali obrt, takoj oddam. Delikatosa Terčan. (n)

Posestva

Krasna parcela
solnčna naprodaj. Podrožnikom cesta X. Vprašati: Rožman, Beethovnova 9. (p)

Trgovska hiša
v fari ob državni cesti, na prometnem kraju, vpljana, takoj naprodaj z zalogo in inventarjem. Za vse skupaj potrebno ca. 100.000 Din. Informacije daje Grims, trgovec, Stara cerkev pri Kočevju. p

Parcela
na Tyrševi cesti naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 2958. (p)

Mlin pri Mariboru
bogata okolica, stalna voda, zelo aktivno podjetje, zaradi starosti naprodaj. Ponudbe pod »Lepa bodočnost« št. 2826 na upravo »Slovenca«.

Kupimo

Lepe bukove hlode
kupi takoj parna žaga Martinec, Škofljica. Plačilo takoj. (k)

Kupim
močno stiskalnice* (Spingel ali Exenderpresse) v dobrem stanju in po zmerni ceni. Požar Franc, Dravljje 66. (k)

Med
dobre kakovosti kupim večjo količino. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pristen« št. 2959. k

Prodamo

Prodaj
večjo množino gonilnih jermen raznih širin. Franc Požar, Dravljje 66. (l)

Sladka pesa
za živino, večja množina, naprodaj. Vprašati: Goštinca Pirnat, Vič. (l)

Sadna drevesa
visoko- in nizkodebelne jablane in hruške, češnje, češnje, višnje, breskve, marelice, agras in ribez, z jamčeno rodovitnost — dobite pri Kmetijski družbi v Ljubljani — Novi trg 3. — Zahtevajte cenik. (l)

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg 32.

Umrli nam je naš dobri, ljubljani brat, bratranec, svak in stric, gospod

Belič Leopold

strojevodja bivše južne železnice v pokopu

dne 16. t. m., previden s tolažili svete vere.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 18. marca 1934 ob pol štiri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.
Prosimo, spomnite se ga v molitvi!
V Ljubljani, dne 17. marca 1934.

Zalujoča brata in sestre ter ostalo sorodstvo.

Ludvik Ganghofer:

42

Samostanski lovec

Osupel je gospod Henrik skočil kvišku. »Gospod valpet, v mislih imate solarja, Wolfrata?«

»Tako je, reverendissime! In oni drugi, je ta trebušnik, Egger. Za tega me ni skrb, samo da dobimo solarja v pest. Danes ponoči ga dam prijeti — poslal sem že hlapce doli; privedli ga bodo jutri, da bo mogel Hajmo proti njemu pričati.«

»Tu ste se pa preneglilili!« se je vznemelil gospod Henrik. »Morali bi počakati na moje ukaze. Mar hočete pritirati sem moža uklenjenega pred oči njegove sestre?«

Gospod Schluttemann je debelo pogledal; pričačeval je pohvale, pa je dočakal grajo. In pri vsej svoji modrosti ni niti malo pomislil na Gitko. Toda stoji, saj to je nov dokaz!

»Gospod Henrik,« je začel mencati, »Ali se vam ne zdi čudno, da je prav to dekle našlo lovca? Kar obesiti se dam, če ni tudi ona vedela za vso to stvar!«

»Vedela? Ne! Morda pa je zvedela, ko je bilo že narejeno. In je hotela pomagati, če se pomagati še da. Govorili ni smela, ako ni hotela pogubiti brata. V zaupanju na Boga se je z lastno močjo lotila posla, in Bog ji je pomagal. Vi pa, valpet, menite, da ste našli vse krivice? Pomislite, eden še manjka!«

»Eden! Še eden?« je slovkoval gospod Schluttemann.

»Da, in vi sami ste ta krivec!«
Valplov obraz je dobil temnordečo barvo in nos mu je zagorel ko rubin.

»Da, vile je ponovil gospod Henrik. »S svojim robatim vedenjem, s svojim vpitjem in kričanjem.

Le spomnite se, kako je ubogi otrok stal pred vami, bled in tresoč se. Ljudje so morali priti do misli, da jih boste kar čez noč spodili izpod strehe in z grunta. Ako je mož res naredil to zločelo, ste ga vi sami na to nagnali, ne Egger.«

Gospod Schluttemann je bil podoben neboljenemu otroku. Komaj si je upal pogledati kvišku. »Ali gospod Henrik,« je stokal, »če bi mi mogli pogledati v srce! Pri moji veri, jaz sem iz duše dober človek. Toda jutraj, vidite, jutraj! Bodo še čutili v vseh kosteh in mi dviga pesti ter napenja lica.«

»Če gospa Cecilija noče opustiti pričkanja, ji ukažite obesiti kamen pričkanja na vrat in naj jo hlapec žene po vseh ulicah. Saj ste vender valpet!«

Gospod Schluttemann se je popraskal za ušesom. Seveda, res je bil valpet — toda gospa Cecilija je bila njegov valpet!

Gospod Henrik je zatajil smeh. »Povejte mi, ali dekle že ve, kaj ste našli?«

»Ne, reverendissime!« je gospod Schluttemann hitro odgovoril. »Dekle je bilo odšlo, ko smo prišli.«

»Odšlo? Kam?«

»Ne vem.«

»Niti besede ne sme zvedeti o tem. In Hajmo?«

»Počiva spet.«

»Molčite tudi proti njemu. S svojo vestjo pa, valpet, z njo lahko govorite glasno, kolikor morete.«
Ves strl se je valpet globoko priklonil, ko je gospod Henrik zapustil izbo. Zunaj je poklical prost hlapca, ki je bil jutraj pripeljal psa. Naj akuša, je ukazal, dohiteti onadva, ki ju je poslal valpet po Wolfrata; puste naj solarja pri miru in naj molče o stvari, dokler ne pride on sam doli; če bi ju pa ne dohitel več in bi moža že prijel, naj izvršita, kakor jima je bilo ukazano. »In naj ti dajo v solarni tovarnega konja; odidem jutri v

dolino in ne morem pustiti Hajma v tej puščavi!«
Hlapec se je napravil na pot. Gospod Henrik je odšel v lovsko koč, se usedel ob lovčevu ležišče in si dal še enkrat povedati, kako se je vse dogodilo. Hajmu je beseda zastajala, ko je pripovedoval.

»Tedad te je zabodel na mestu, kjer te je našlo dekle?«

»Da, gospod!« je rekel Hajmo tiho.

»Torej se ni zgodilo pri križu?«

Hajmo je pogledal kvišku in videl oster proštev pogled, ki se je upiral vanj. Obenem pa se mu je zdelo, kakor bi stala Gitka ob njem z bojaznijo v očeh, s proseče dvignjenimi rokami. Povesil je pogled. »Ne, gospod! Komaj je bila beseda izgovorjena, bi jo rad vzel spet nazaj. Semo malo ur je minilo, odkar je od svojega gospoda čul izrek:

Kdor je pogumen vsepovsod in gre značajan svojo pot —

se je že nad njim pregrešil. Toda čutil je, če bi ga vprašal drugič, bi mogel spet samo odgovoriti: Ne, gospod!

Od zunaj se je začulo, kako govori brat Severin z Valtijem; iskal je gospoda Henrika, da bi ga poklical k obedu. Pročt se je dvignil in odšel v gospodnjo sobo. Začuden je vprašal: »Kje je pater Dezert?«

»Ne vem, gospod!« je rekel brat. »Odšel je.«

»Tudi odšel?« — In morda ne več, kam je dekle odšlo?«

»Ne, gospod! Ne vem, kaj je dekletu padlo v glavo. Hajmo je vendar ni pregnal.« Brat Severin se je zasmel. »Sel sem bil z njo, da bi odnesla lovca kosilo, in — prej je bilo tu neko dekle, ki je prineslo Hajmu šopek vijolic — in on je sedaj

delal venec iz teh cvetlic. Ko sva prišla k njemu in je stopila Gitka k njegovi postelji, ji je smeje se del venec na glavo. Zardela je ko roža in je bušila ven, ne da bi spregovorila le besedico — in od tega časa je nisem več videl.«

Kako tudi, kajti preden se je brat Severin vrnil v gospodnjo koč, je potegnila Gitka svojo culo iz kota in stekla, da bi kje v grmovju našla skrivališče, kjer bi mogla sajasto obleko zamenjati za svojo boljšo. Iskala je in iskala, a na vsak prostorček sta gledali doli koč — tako da je zašla globoko doli v Peščeno drago. Naposled je našla solnčno globelico z gostim borovljim grmičevjem, skrito med mešanico skalovja. Gitka je smuknila skozi vejevje in našla sredi grmičevja majhen tolmun, kamor se je po temnem mahu in belem pesku stekala deževnica; kakor zrcalo ji je gledala čista voda nasproti, niti vetre je ni gibal, niti prašek kalil, zato je bleščala v zahajajočem soncu.

Gitka je od veselja zaploskala z rokama. Nobena knežja hči ni v svojem ponosnem gradu ime-la kamrice, kakor jo je našla tu ona: z mehkiimi preprogami in vedno zelenimi stenami z donebnimi zidovi naokrog, nad njimi sinji strop, kjer je namesto svetiljke viselo sonce — in sredi kamrice same vabljiva kopel, ki jo je bil kot dvorni mož pripravlil nalašč zanj o nebeski vremenar, svetni Peter. Gitka je urno vtaknila roko v vodo — ni bila preveč mrzla, šel je bil prej mlačen dež in solnce je dobro žgalo. V grmovju si je pripravila obleko, ki jo je bila prinesla s sabo, potem se je slekla in hušnila v vodo, urna in vitka, nežna in gibčna kakor povodna vila, zastrta do kolen po črnem plašču razpuščenih las. In potem je čopotala v soncu, se grozila in v smeju vzklikala, umivala in trla obraz, da jo je začelo peči v lice.

(Dalje.)